ΣΩΜΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΟΔΗΓΙΣΜΟΥ

"Έσο Έτοιμος για Σένα και τους Γύρω σου"

Πρόγραμμα
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ:

Υπό την Αιγίδα
της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων

ΕΝ·Π·Ε
ΕΝΩΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΚΕΔΕ

Ο.Α.Σ.Π.
Οργανισμός Αντισεισμικού Σχεδιασμού & Προστασίας

Το **“Πρόγραμμα Πολιτικής Προστασίας, Έσο Έτοιμος για Σένα και τους Γύρω σου”** είναι ένα **βιωματικό πρόγραμμα** σχεδιασμένο από το Σώμα Ελληνικού Οδηγισμού για παιδιά και νέους από 5 έως 18 ετών. Περιέχει πληροφορίες και δραστηριότητες που θα βοηθήσουν τους αυριανούς ενήλικους πολίτες να προστατεύσουν τους εαυτούς τους αλλά και τους γύρω τους σε περιπτώσεις εκτάκτων αναγκών, γνωρίζοντας τα μέτρα προστασίας που θα πρέπει να λάβουν πριν, κατά τη διάρκεια και μετά από ένα καταστροφικό γεγονός.

Με την ολοκλήρωση των δραστηριοτήτων του προγράμματος, τα παιδιά αποκτούν το **“Πτυχίο Πολιτικής Προστασίας”.**

Το **Σώμα Ελληνικού Οδηγισμού** (ΣΕΟ), είναι μια παγκόσμια, εθελοντική, αυτόνομη, ανεξάρτητη, μη κυβερνητική, μη κερδοσκοπική οργάνωση με παιδαγωγικό χαρακτήρα που απευθύνεται σε παιδιά και νέους. Σκοπός του Οδηγισμού είναι να συμβάλλει στη διαμόρφωση της προσωπικότητας των παιδιών και των νέων, ώστε να εξελιχτούν σε υπεύθυνους και συνειδητοποιημένους ενεργούς πολίτες. Ιδρύθηκε στην Ελλάδα το 1932, έχει ενεργή παρουσία σε 100 πόλεις της χώρας, είναι μέλος της Παγκόσμιας Οργάνωσης Οδηγών που δραστηριοποιείται σε 150 χώρες στον κόσμο. Το Σώμα Ελληνικού Οδηγισμού εξελίσσεται συνεχώς, ώστε να ανταποκρίνεται άμεσα στις απαιτήσεις της σύγχρονης ζωής ως μια δυναμική και πρωτοποριακή κίνηση ανάπτυξης και πολιτισμού στον τόπο μας.

Αύγουστος 2018

Περιεχόμενα

Εισαγωγή.....σελίδα 3

Δες πώς μπορείς να αποκτήσεις το Πτυχίο!.....σελίδα 4

Το Πτυχίο Ενότητα 1

Πυρκαγιές.....σελίδα 7-11

Το Πτυχίο Ενότητα 2

Πλημμύρες.....σελίδα 12-16

Το Πτυχίο Ενότητα 3

Έντονα Καιρικά Φαινόμενα- γενικά, καταιγίδα, άνεμος, παγετός, χιονόπτωση, καύσωνας.....σελίδα 17-22

Το Πτυχίο Ενότητα 4

Σεισμοί.....σελίδα 23-29

Το Πτυχίο Ενότητα 5

Γενικής Ετοιμότητας.....σελίδα 30-33

Δελτίο Ατομικής Προόδου.....σελίδα 34

Γλωσσάρι .....σελίδα 35-36

Ορολογία.....σελίδα 37-39

Πηγές-Βιβλιογραφία.....σελίδα 40

Χρήσιμοι σύνδεσμοι.....σελίδα 40

Πληροφορίες και Οδηγίες για Στελέχη.....σελίδα 41-43

Παράρτημα Α (Καρτέλες Αστεριών).....σελίδα 44-48

Παράρτημα Β (Εισαγωγική Συγκέντρωση).....σελίδα 49-54

“

Έσο Έτοιμος...

...το νόημα του Ρητού είναι ότι πρέπει να προετοιμάσεις τον εαυτό σου, με το να σκέφτεσαι από πριν και να εξασκείσαι στο τι θα κάνεις, για κάθε έκτακτη ανάγκη, έτσι ώστε να μην βρεθείς ποτέ προ εκπλήξεως.

Ρόμπερτ Μπέϊντεν Πάουελ

”

Εισαγωγή

Αν υπάρχει κάτι που σίγουρα δεν μπορεί να γίνει, χωρίς να εφαρμόσουμε το ρητό “Έσο Έτοιμος”, αυτό είναι η Πολιτική Προστασία!

Με τον όρο Πολιτική Προστασία εννοούμε την προστασία των ατόμων, των ομάδων ή κοινοτήτων από φυσικές ή ανθρωπογενείς καταστροφές που μπορεί να προκληθούν σε ειρηνικές περιόδους και να οδηγήσουν σε καταστάσεις εκτάκτου ανάγκης. Τέτοιες καταστροφές μπορεί να είναι ένας σεισμός, μία δασική πυρκαγιά, μια πλημμύρα, ένας καύσωνας.

Μολονότι η Πολιτική Προστασία είναι ευθύνη του εκάστοτε κράτους, δεν γίνεται να εφαρμοστεί αν ο καθένας από εμάς δεν είναι προετοιμασμένος για να προλάβει όπου αυτό είναι εφικτό και να ανταπεξέλθει σε οποιαδήποτε καταστροφή.

Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να είμαστε σε θέση να ενημερωνόμαστε σωστά, να κάνουμε τις απαραίτητες ενέργειες πρόληψης και ετοιμότητας, να μπορούμε να εκτιμήσουμε τον τυχόν κίνδυνο, να μπορούμε να προστατέψουμε τον εαυτό μας και τους άλλους, να βοηθήσουμε με όποιο τρόπο μπορούμε και να επανέλθουμε στην καθημερινότητά μας όσο το δυνατόν πιο σύντομα.

Σε όλο τον κόσμο όπως και στην χώρα μας, συμβαίνουν καταστροφές και θα συνεχίσουν να συμβαίνουν - είναι πολλές περιπτώσεις, όπως ο σεισμός, που δεν μπορούμε να τις αποφύγουμε- και αυτό σημαίνει ότι οφείλουμε όλοι να είμαστε κατάλληλα προετοιμασμένοι. Αυτό επιδιώκουμε με το “Πρόγραμμα Πολιτικής Προστασίας” που κρατάς στα χέρια σου. Σημείωσε ότι δεν πρόκειται για έναν πλήρη οδηγό αλλά μέσα από τις πληροφορίες και τις ποικίλες δραστηριότητες που σου προσφέρει, ελπίζουμε να σε αφυπνίσει και να σε κινητοποιήσει να αναλάβεις δράση, τόσο για σένα όσο και για τους γύρω σου και να μπορέσεις να Είσαι Έτοιμος για κάθε περίπτωση.

Προστάτεψε τον εαυτό σου και τους γύρω σου κερδίζοντας το

“Πτυχίο Πολιτικής Προστασίας”

Δες πώς μπορείς να αποκτήσεις το Πτυχίο!

Το Πτυχίο αποτελείται από *5 Ενότητες*:

1. *Πυρκαγιές*
2. *Πλημμύρες*
3. *Έντονα Καιρικά Φαινόμενα*
4. *Σεισμοί*
5. *Γενικής Ετοιμότητας*

Σε κάθε Ενότητα υπάρχουν *τριών ειδών δραστηριότητες*:

Ενεργοποιήσου! Φρόντισε για την ενημέρωση και την αυτοπροστασία σου.

Συνδέσου! Φρόντισε για την ενημέρωση και την προστασία των γύρω σου.

Οραματίσου! Φρόντισε για την ευρύτερη ενημέρωση και προστασία.

Για να ολοκληρώσεις το Πτυχίο πρέπει να πραγματοποιήσεις:

- μία δραστηριότητα από κάθε ενότητα, δηλαδή σύνολο 5.
- μία δραστηριότητα από κάθε ενότητα, δηλαδή σύνολο 5.
- μία δραστηριότητα από όποια ενότητα επιθυμείς.

5 + 5 + 1 = Πτυχίο

Βήμα 1: Διάλεξε με ποιες δραστηριότητες θα ασχοληθείς.

Βήμα 2: Ακολούθησε τη διαδικασία Ατομικής Προόδου του Κλάδου σου, για να προετοιμάσεις, να υλοποιήσεις και να ολοκληρώσεις τις δραστηριότητες. Συζήτησε με την/ τον Αρχηγό σου αν η αξιολόγηση θα γίνει στο Συμβούλιο Ομάδας/Κύκλο Κουβέντας/Αστροκουβέντα ή από ειδικό.

Βήμα 3: Κατάγραψε τις δραστηριότητες που ολοκληρώνεις στο Ατομικό Δελτίο Προόδου που θα βρεις στο παρόν έντυπο.

Βήμα 4: Όταν συμπληρώσεις όλες τις απαραίτητες δραστηριότητες, δώσε στο Αρχηγείο σου το συμπληρωμένο Ατομικό Δελτίο Προόδου, ώστε να το στείλει στον υπεύθυνο του Κλάδου σου για το Πτυχίο* και αυτός θα σου στείλει το Πτυχίο!

Οι δραστηριότητες, έχουν βαθμό δυσκολίας από 1 (πιο εύκολες) έως 4 (πιο δύσκολες):

1. Δραστηριότητες κατάλληλες αν είσαι Αστέρι ή Πουλί
2. Δραστηριότητες κατάλληλες αν είσαι Πουλί ή Οδηγός
3. Δραστηριότητες κατάλληλες αν είσαι Οδηγός ή Μεγάλος Οδηγός
4. Δραστηριότητες κατάλληλες αν είσαι Οδηγός ή Μεγάλος Οδηγός

Σημείωση: Η κατηγοριοποίηση αυτή, σύμφωνα με τον βαθμό δυσκολίας, δεν είναι δεσμευτική. Μπορείς να επιλέξεις δραστηριότητα μεγαλύτερης κατηγορίας, εφόσον μπορείς και θέλεις ή δύο μικρότερης κατηγορίας (αντί για μία της κατηγορίας σου) αν σε ενδιαφέρουν περισσότερο.

Σημαντικές πληροφορίες:

- Η δραστηριότητα μπορεί να δουλευτεί ατομικά (από εσένα) ή ομαδικά (όλη η Φωλιά/Ενωμοτία/Επιτροπή Μ.Ο., Ομάδα, Σμήνος, Γαλαξίας).
- Υπάρχει δυνατότητα, **να τροποποιήσεις δραστηριότητες,** εφόσον το επιθυμείς, αρκεί να ενημερώσεις από πριν το Αρχηγείο σου και μέσω αυτού να ενημερωθεί ο υπεύθυνος του Κλάδου σου για το πτυχίο.

*Για κάθε Κλάδο υπάρχει ένας υπεύθυνος για το Πτυχίο:

- Κλάδος Αστεριών: Ντίνα Καρυδάκη, dina.karidaki@seo.gr
- Κλάδος Πουλιών: Γιάννα Βασιλοπούλου, gianna.vasilopoulou@seo.gr
- Κλάδος Οδηγών: Χαρά Κυριλλή, xara.kirili@seo.gr
- Κλάδος Μεγάλων Οδηγών: Βάσια Κατσούλη, vasia.katsouli@seo.gr

Αν το επιθυμείς, δείξε τη δουλειά σου στα social media:

Facebook: https://www.facebook.com/odigismos/

Instagram: https://www.instagram.com/greekguiding_seo/

Twitter: https://twitter.com/odigismos

Pinterest: https://gr.pinterest.com/odhgismos/

YouTube: https://www.youtube.com/user/odigismos

χρησιμοποιώντας τα hashtag*: #Πτυχίο_Πολιτικής_Προστασίας_ΣΕΟ#Politiki_Prostasia_SEO*

Το Πτυχίο | **Ενότητα 1**

ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ

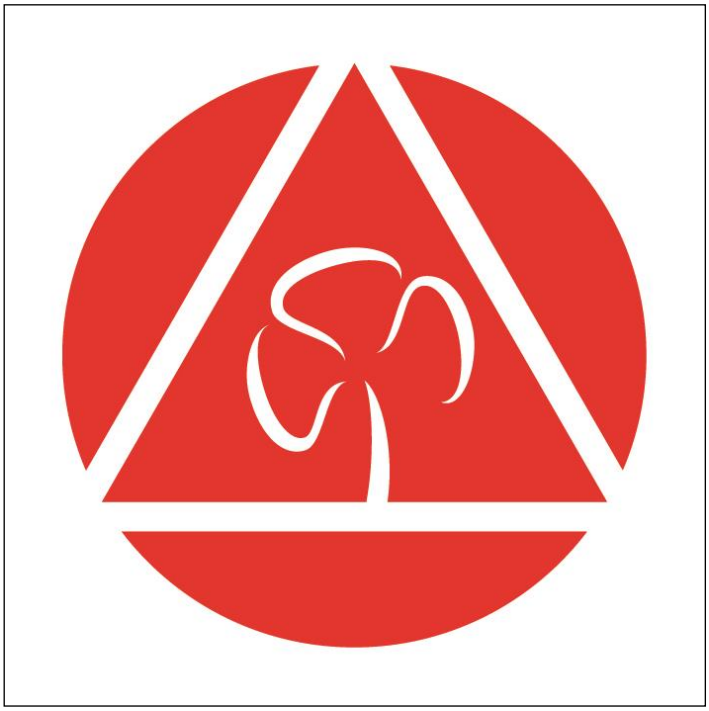

Για τη δημιουργία μιας πυρκαγιάς πρέπει να συνυπάρχουν τρεις παράγοντες:

1. **Καύσιμη ύλη**

2. **Οξυγόνο**

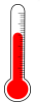

3. **Θερμοκρασία**

Κατά συνέπεια η κατάσβεση μιας Πυρκαγιάς μπορεί να γίνει με τρεις τρόπους:

1. Με την αφαίρεση της καύσιμης ύλης.

2. Με τη μείωση της θερμοκρασίας κάτω από το σημείο ανάφλεξης (ψύξη) π.χ. με νερό.

3. Με την αποστέρηση του οξυγόνου (απομόνωση) π.χ. με χώμα / άμμο.

Όπως αναμένεται, αποτελεσματικότερη κατάσβεση θα έχουμε με συνδυασμό δύο ή και τριών τρόπων μαζί.

Οι δασικές πυρκαγιές αποτελούν μέρος της οικολογίας των δασικών οικοσυστημάτων της χώρας μας και είναι φαινόμενο σύνθετο που ακολουθεί τους νόμους της φύσης. Η πλήρης εξάλειψη των δασικών πυρκαγιών, είναι αδύνατη και αποτελεί ουτοπία έστω και αν υπήρχε ο πιο τέλειος αντιπυρικός σχεδιασμός.

Οι δασικές πυρκαγιές, με τη δημιουργία τοπίων καταστροφής επηρεάζουν αρνητικά την ανθρώπινη ψυχολογία και έχουν δυσμενείς επιπτώσεις στις ανθρώπινες δραστηριότητες, γιατί συμβάλλουν στη σταδιακή ερημοποίηση των πληγέντων περιοχών.

Έχει διαπιστωθεί ότι οι δασικές πυρκαγιές μπορεί να συμβάλουν θετικά στη φυσική ανανέωση και αύξηση της βιοποικιλότητας των δασικών οικοσυστημάτων και αρνητικά, προκαλώντας την πλήρη υποβάθμιση τους, όταν οι πυρκαγιές είναι επαναλαμβανόμενες σε μικρά σχετικά χρονικά διαστήματα στον αυτό τόπο.

1

1. Επισκέψου τον Πυροσβεστικό Σταθμό της περιοχής σου. Ζήτησε από έναν πυροσβέστη να σου δείξει την στολή του και τον εξοπλισμό του. Ρώτησε τον ακόμα να σου πει τι μπορείς να κάνεις εσύ για να προστατέψεις τον εαυτό σου από τη φωτιά.

1. Με τη βοήθεια ενός ενήλικα, εξήγησε αυτά που έμαθες σε έναν φίλο σου.

1. Ζήτησε από τη δασκάλα /τον δάσκαλό σου στο σχολείο, να καλέσει ένα πυροσβέστη στην τάξη σας για να μάθουν οι συμμαθητές σου όσα έμαθες και εσύ.

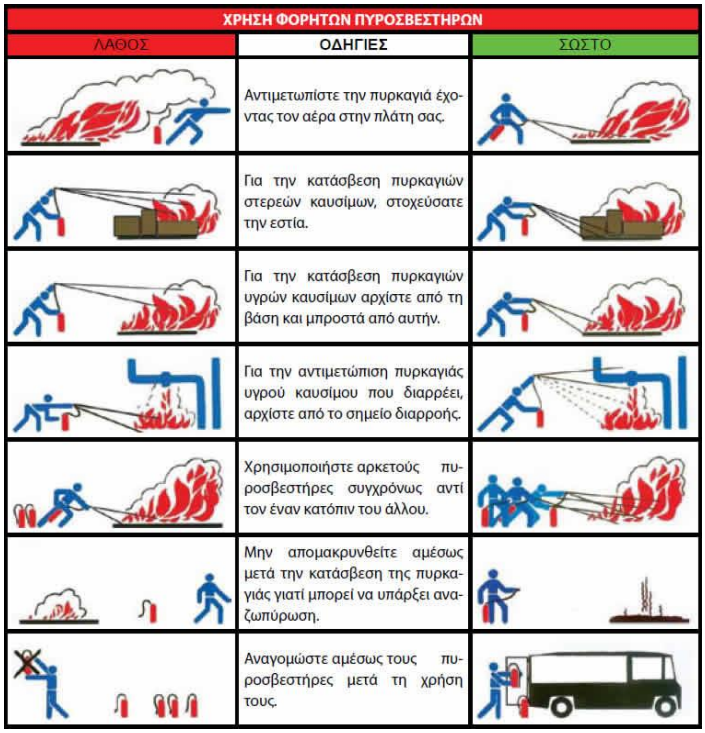

2

1. Ρώτησε έναν πυροσβέστη της περιοχής σου πόσες πυρκαγιές εκδηλώθηκαν τον τελευταίο χρόνο στην περιοχή σου. Ρώτησέ τον επιπλέον, πού εκδηλώθηκαν (σπίτι, πάρκο, δάσος, κ.λπ.) και πώς ξεκίνησαν.
2. Η φωτιά δεν είναι απαραίτητα αιτία καταστροφής. Υπήρξε πολύ σημαντική για την επιβίωση του ανθρώπου και παραμένει πολύ χρήσιμη. Σε ποιες περιπτώσεις η φωτιά είναι χρήσιμη; Ανάφερε τουλάχιστον τρεις. Για κάθε μία από αυτές τις τρεις περιπτώσεις μάθε τι μέτρα προστασίας πρέπει να πάρει κάποιος για να μην επεκταθεί.
3. Συζήτησε με τους γονείς σου και αποφασίστε τι θα πρέπει να κάνεις αν αντιληφθείς φωτιά στο σπίτι. Μάθε πώς να χρησιμοποιείς ένα πυροσβεστήρα.
4. Μάθε πώς φυτεύεται, πώς αναπτύσσεται και πόσα χρόνια χρειάζονται για να μεγαλώσει ένα δέντρο. Ποια είναι τα οφέλη του δάσους για τον άνθρωπο και το περιβάλλον;

1. Με τη βοήθεια των Στελεχών της Ομάδας σου οργανώστε μια επίσκεψη σε σταθμό Πυροσβεστικής και ενημερωθείτε για το έργο της Υπηρεσίας. Ρωτήστε αν υπάρχει κάτι που μπορείτε να κάνετε για να βοηθήσετε την Υπηρεσία στο έργο της και αν ναι, εφαρμόστε το.
2. Φτιάξε με τους γονείς σου ένα σχέδιο πυρασφάλειας για το σπίτι σας και πραγματοποιήστε μια άσκηση. Ζήτησε την βοήθειά τους για να κάνει το ίδιο άλλη μια οικογένεια.
3. Αφού ενημερωθείς για το πώς μπορείς να προστατευτείς από μία πυρκαγιά, σκέψου και φτιάξε ένα παιχνίδι για να ενημερώσεις τα παιδιά της γειτονιάς σου.

1. Πάρε συνέντευξη από κάποιον που έχει βιώσει μεγάλη πυρκαγιά (θύμα, πυροσβέστη, εθελοντή, κ.λπ.) ζήτησε την άδειά του να παρουσιάσεις την ιστορία του στην τοπική εφημερίδα ή όπου αλλού σκεφτείς με στόχο να ευαισθητοποιήσεις τον κόσμο να προσέχει περισσότερο για να μην προκαλέσει πυρκαγιά.
2. Συγκέντρωσε εικόνες (από το διαδίκτυο, εφημερίδες, περιοδικά) από διάφορες πυρκαγιές που προκλήθηκαν από τον άνθρωπο. Συζήτησε με έναν ειδικό και μάθε ποια ακριβώς ήταν η αιτία. Παρουσίασε αυτά που έμαθες στην ομάδα ή στην τάξη σου. Έπειτα φτιάξτε όλοι μαζί μια ζωγραφιά ή τοιχογραφία ή αφίσα που να δείχνει τι πρέπει να κάνουμε για να μην προκαλούμε καταστροφές. Κοινοποιήστε το έργο σας στα ΜΜΕ.

Ήξερες ότι...

Το 2018 στις πυρκαγιές της Αν. Αττικής 600 και πλέον εθελοντές μας καθώς και εθελοντές άλλων οργανώσεων και μεγάλων επιχειρήσεων που εντάχθηκαν στο δυναμικό μας προσέφεραν τις υπηρεσίες τους στους πληγέντες; (Καταγραφή αναγκών, συγκέντρωση και διανομή ειδών, καθαρισμό σπιτιών, κ.λπ.)

Ήξερες ότι...

Το 1987 έγινε μεγάλη πανελλαδική κινητοποίηση και δεντροφύτευση από τους Μεγάλους Οδηγούς της Ρόδου;

3

1. Από τι μπορεί να προκληθεί μια δασική πυρκαγιά και από τι μια αστική; Μάθε τι είναι το τρίγωνο της φωτιάς και βρες παραδείγματα για να το κατανοήσεις καλύτερα.
2. Μάθε να χρησιμοποιείς με ασφάλεια (άναμμα, σβήσιμο, καθαριότητα, συντήρηση, αποθήκευση) τις λάμπες θυέλλης και γκαζιού. Μάθε πότε, πώς και ποια είδη φωτιάς (τουλάχιστον 3) μπορείς να ανάψεις, να χρησιμοποιήσεις και να σβήσεις με ασφάλεια.
3. Πόσα και ποια είδη πυροσβεστήρα υπάρχουν; Σε ποιες περιπτώσεις χρησιμοποιούμε τον καθένα και με ποιον τρόπο; Με ποιους άλλους τρόπους μπορείς να σβήσεις μια φωτιά, αν δεν έχεις πυροσβεστήρα; Τι κάνεις αν πιάσει φωτιά α. το λάδι στο τηγάνι, β. η φιάλη του γκαζιού, γ. η λάμπα θυέλλης.
4. Το καλοκαιράκι είναι μια θαυμάσια περίοδος για εξορμήσεις στην ύπαιθρο. Ταυτόχρονα είναι και η περίοδος όπου μπορεί πιο εύκολα να εξαπλωθεί μια πυρκαγιά! Τι απαγορεύεται από τον Νόμο να κάνει κάποιος για να μην προκαλέσει πυρκαγιά στην ύπαιθρο κατά την θερινή περίοδο; Τι επιπλέον μέτρα επιβάλλεται να πάρει για να μην προκαλέσει πυρκαγιά σε μια εξόρμησή του στην ύπαιθρο;

1. Εντόπισε στη γειτονιά σου σημεία που μπορεί να προκληθεί πυρκαγιά (οικόπεδα ή χώροι πρασίνου εγκαταλελειμμένα). Ενεργοποίησε τους γείτονες για να διοργανώσετε μία ημέρα καθαρισμού τους από ξερά κλαδιά και χόρτα – εύφλεκτα υλικά.
2. Αν το σπίτι σου ή το εξοχικό σου βρίσκεται κοντά ή μέσα σε δάσος, αφού ενημερωθείς για το πώς μπορείς να προστατέψεις τον εαυτό σου και το σπίτι σου από μια δασική πυρκαγιά, φρόντισε να ενημερώσεις και τους γείτονες.
3. Με τη βοήθεια του διαδικτύου, εφημερίδων, περιοδικών ή άλλων πηγών, βρες που υπάρχουν Εθνικοί δρυμοί στην Ελλάδα, καθώς και τους τρόπους και τα μέσα που εφαρμόζονται για την προστασία τους. Παρουσίασε όσα έμαθες στην Ομάδα σου και φτιάξε ένα πίνακα- κολάζ τουλάχιστον για έναν από αυτούς για να διακοσμήσεις την Εστία.

1. Μάθε πώς γίνεται σωστά η δεντροφύτευση και διοργάνωσε μία καμπάνια «φύτεψε και εσύ ένα δέντρο» στην περιοχή σου. Βάλε έναν στόχο, π.χ. να φυτευτούν 50 δέντρα και προσπάθησε να τον πετύχεις.
2. Φτιάξε ένα φυλλάδιο ή ένα βίντεο με τα μέτρα αυτοπροστασίας σε περίπτωση δασικής πυρκαγιάς. Κοινοποίησε την δουλειά σου στα ΜΜΕ.

1. Αναζήτησε από διάφορες πηγές (διαδίκτυο, Πυροσβεστική Υπηρεσία, Πολιτική Προστασία) πραγματικά περιστατικά δασικών και αστικών πυρκαγιών. Κατάταξέ τις ανάλογα με το αίτιο που προκλήθηκαν (φυσικά αίτια, ανθρώπινος παράγοντας από λάθος, ανθρώπινος παράγοντας εσκεμμένα κ.λπ.). Ποια είναι, σύμφωνα με την έρευνά σου, η συχνότερη αιτία;

2. Τι εννοούμε με τον όρο υγιές δασικό οικοσύστημα και ποια τα οφέλη του για το περιβάλλον; Τι συμβαίνει στο δάσος κατά τη διάρκεια της πυρκαγιάς (πώς επηρεάζεται το οικοσύστημά του) και ποιες οι συνέπειες μετά την πυρκαγιά; Με ποιο τρόπο γίνεται η διαχείριση – αποκατάσταση της καμένης έκτασης; Υπάρχουν λανθασμένες τακτικές;

1. Άσκηση Πυρασφάλειας – τι είναι; Με τη βοήθεια Στελέχους ή και ειδικού σχεδίασε και πραγματοποίησε άσκηση πυρασφάλειας στην Εστία! Επιπλέον, θα μπορούσες να πραγματοποιήσεις την άσκηση στην σχολική σου τάξη σε συνεργασία με τους δασκάλους και τους καθηγητές ή και ειδικούς ή ακόμα και στο στέκι που συχνάζεις σε συνεργασία με τους ιδιοκτήτες και την παρέα σου.

2. Φτιάξε μία λίστα με πράγματα που πρέπει να κάνει ή να μην κάνει κάποιος για να προστατέψει το σπίτι του από την φωτιά και εφάρμοσέ τα πρώτα εσύ στο σπίτι σου. Έπειτα, παρακίνησε τουλάχιστον 3 φίλους σου να κάνουν το ίδιο.

1. Με τη βοήθεια των Στελεχών της κατασκήνωσης ενημερωθείτε για το αν υπάρχουν και ποια είναι τα μέτρα πυρασφάλειας της κοινότητας – χωριού που σας φιλοξενεί (χώρος συγκέντρωσης – σχέδιο εκκένωσης – ενεργοποίηση εθελοντών κ.λπ.). Προτείνετε (αν κρίνεται απαραίτητο) σχετικές βελτιώσεις και συνδιοργανώστε μια άσκηση πυρασφάλειας κατοίκων και κατασκηνωτών.

2. Βοήθησε ουσιαστικά το Αρχηγείο της κατασκήνωσης να οργανώσει την πυρασφάλεια της κατασκήνωσης (πρόληψη, μέσα πυρόσβεσης, σχέδιο εκκένωσης, κ.λπ.). Εξήγησε σε όλους τους κατασκηνωτές τη διαδικασία και ενθάρρυνέ τους να εφαρμόσουν αντίστοιχα σχέδια για το σπίτι τους ή και το σχολείο τους.

Η πολιτική προστασία εκδίδει καθημερινά τον χάρτη πρόβλεψης κινδύνου πυρκαγιάς. Πρόκειται για έναν χάρτη ο οποίος δείχνει την πιθανότητα να ξεσπάσει μια πυρκαγιά. Στον χάρτη διακρίνονται τέσσερις πιο συνηθισμένες κατηγορίες κινδύνου, χαμηλή, μέση, υψηλή και πολύ υψηλή, βαθμολογούμενες αντίστοιχα με αριθμούς από το 1 έως το 4. Η κατηγορία με αριθμό 5, κατά κανόνα, εμφανίζεται σπάνια στο χάρτη. Η κατηγορία αυτή αντιστοιχεί με Κατάσταση Συναγερμού.

ΧΑΡΤΗΣ ΠΡΟΒΛΕΨΗΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΠΥΡΚΑΓΙΑΣ ΠΟΥ ΙΣΧΥΕΙ ΓΙΑ Κυριακή 19/08/18

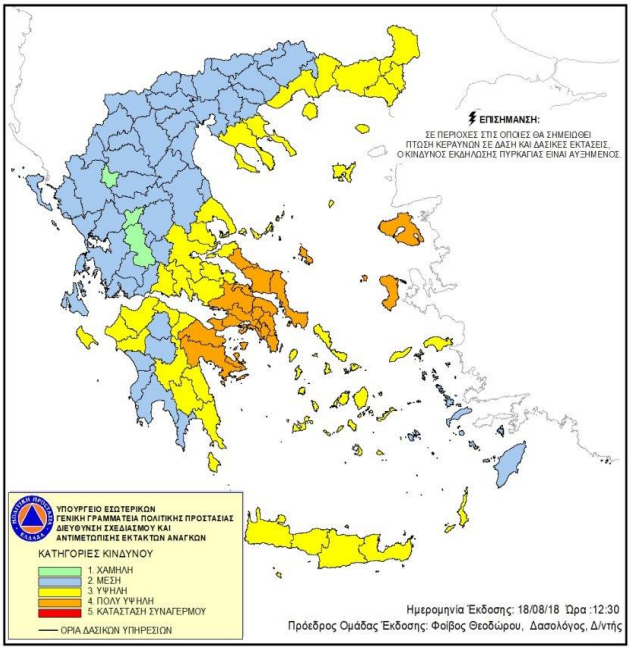

** Την περίοδο 1956-1985 στην Ελλάδα είχαμε κατά μέσο όρο, 800 περίπου πυρκαγιές το χρόνο που έκαιγαν αντίστοιχα, περισσότερα από 200.000 στρέμματα. Τις πολύ ξηρές χρονιές το πρόβλημα είναι ακόμη πιο σοβαρό: το 1985, σημειώθηκαν 1.412 πυρκαγιές που έκαψαν 1.047.000 στρέμματα! Η έκταση και η ένταση των πυρκαγιών στην Ελλάδα ξεπέρασε κάθε προηγούμενο το καλοκαίρι του 2007 όταν κάηκαν σχεδόν 3.000.000 στρέμματα. Το πρόβλημα είναι εξίσου έντονο και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες του νότου (Ιταλία, Γαλλία, Ισπανία, Πορτογαλία), αλλά και σε άλλα σημεία του πλανήτη με εναλλαγή υγρών και πολύ ξηρών περιόδων (περιοχές των ΗΠΑ, Αυστραλία, Νότιος Αφρική κ.ά.)*

Το Πτυχίο | **Ενότητα 2**

ΠΛΗΜΜΥΡΕΣ

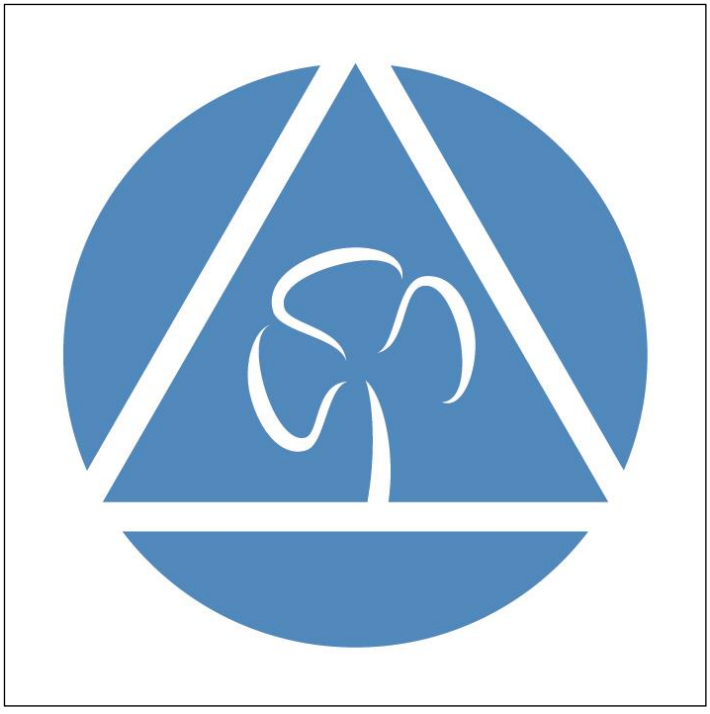

Οι πλημμύρες αποτελούν τη δεύτερη πιο συχνή φυσική καταστροφή, μετά τις δασικές πυρκαγιές. Πλημμύρα συμβαίνει λόγω ραγδαίων βροχοπτώσεων και ισχυρών καταιγίδων, από το ανέβασμα της στάθμης των ποταμών ή από το λιώσιμο χιονιού. Συμβαίνει επίσης από υποχώρηση φραγμάτων και στην περίπτωση αυτή οι συνέπειες είναι πολύ μεγάλες.

1

1. Κάνε ένα πείραμα για να καταλάβεις την δύναμη του νερού! Σε έναν ανοιχτό χώρο που δεν πειράζει να πέσει νερό (μπαλκόνι, κήπο κ.λπ.) τοποθέτησε ένα πλαστικό παιχνίδι σου. Στάσου σε κοντινή απόσταση και ρίξε νερό: την πρώτη φορά ρίξε λίγο νερό με ένα νεροπίστολο ή ένα καλαμάκι, τη δεύτερη φορά ρίξε με ένα ποτήρι περισσότερο νερό και την τρίτη φορά χρησιμοποίησε ένα κουβαδάκι για να ρίξεις ακόμα περισσότερο νερό. Παρατήρησε τι συμβαίνει στο παιχνίδι σου κάθε φορά που αυξάνεις την ποσότητα του νερού. Το νερό έχει πολλή μεγάλη δύναμη και μπορεί να παρασύρει μέχρι και άνθρωπο, όπως ακριβώς έγινε και με το παιχνίδι σου. Για τον λόγο αυτό δεν πρέπει να περπατάμε ποτέ σε έναν πλημμυρισμένο δρόμο.

1. Δείξε το πείραμα στο μικρότερο αδερφάκι σου ή σε ένα φίλο σου για να καταλάβει και αυτός την δύναμη του νερού.

1. Ζήτησε την άδεια της δασκάλας / του δασκάλου σου για να κάνεις το πείραμα και στην τάξη σου.

2

1. Ένα μέτρο προφύλαξης σε περίπτωση πλημμύρας είναι να κλείσεις τους διακόπτες ηλεκτρικού ρεύματος, γκαζιού και νερού στο σπίτι σου. Ζήτησε από τους γονείς σου να σου δείξουν πώς θα το κάνεις αν χρειαστεί.
2. Μάθε τι πρέπει να κάνεις σε περίπτωση που βρεθείς σε πλημμυρισμένη περιοχή.

1. Ενθάρρυνε τους γονείς σου και τους υπόλοιπους ένοικους της πολυκατοικίας σου, να βεβαιώνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα ότι τα φρεάτια έξω από το σπίτι σας δεν είναι φραγμένα και οι υδρορροές λειτουργούν κανονικά.
2. Εξήγησε σε τουλάχιστον 3 φίλους σου για ποιο λόγο σε περίπτωση πλημμύρας κλείνουμε τους διακόπτες ηλεκτρικού ρεύματος, γκαζιού και νερού. Ενθάρρυνέ τους να μάθουν από πού κλείνουν οι διακόπτες αυτοί στο σπίτι τους για να μπορέσουν να το κάνουν αν χρειαστεί και παρότρυνε τον καθένα από αυτούς να κάνει το ίδιο σε τρεις δικούς του φίλους.

1. Πάρε συνέντευξη από κάποιον που έχει ζήσει μια έντονη πλημμύρα και ζήτησε την άδειά του να παρουσιάσεις την ιστορία του στην τοπική εφημερίδα, ή όπου αλλού σκεφτείς, με στόχο να ευαισθητοποιήσεις τους πολίτες να πάρουν μέτρα μείωσης του κινδύνου πλημμύρας.
2. Μίλησε με έναν ειδικό και τη διευθύντρια / τον διευθυντή του σχολείου σου για να δείτε τι μπορείτε να κάνετε και πως θα προστατευτείτε σε περίπτωση που σημειωθεί πλημμύρα στο σχολείο. Φτιάξε μια εικονογραφημένη ιστορία και μοίρασέ την στις τάξεις του σχολείου, για να ενημερωθούν όλοι.

Ήξερες ότι…

Το 2017 στην μεγάλη πλημμύρα στην Μάνδρα της Δυτικής Αττικής, 200 και πλέον εθελοντές μας και 30 εθελοντές από δομές που εντάχθηκαν στο δυναμικό μας, βοήθησαν τους πληγέντες από την πρώτη στιγμή; (καθαρισμός σπιτιών, διανομή φαγητού, νερού, ρουχισμού κ.λπ.).

3

1. Τι μέτρα προστασίας πρέπει να λάβεις για να μην πλημμυρίσει το σπίτι σου και τι μέτρα στην περίπτωση που πλημμυρίσει;
2. Τι πρέπει να προσέξεις κατά την επιστροφή στο σπίτι σου, όταν το επιτρέψουν οι αρχές, αν αυτό έχει πλημμυρίσει;

1. Μάθε από έναν ειδικό (ορειβάτη, πυροσβέστη, κ.λπ.) τουλάχιστον 3 κόμπους που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη διάσωση ενός ατόμου. Δείξε ότι έμαθες στην Ομάδα σου / στους φίλους σου / στους συμμαθητές σου.
2. Ορισμένες περιοχές είναι πιο πιθανό να πλημμυρίσουν για διάφορους λόγους. Μάθε από πού μπορείς να ενημερώνεσαι για την περίπτωση να εκδηλωθεί έντονη βροχόπτωση σε μία τέτοια περιοχή. Τι μέτρα πρέπει να λάβεις για να μην κινδυνέψεις από την πλημμύρα; Δείξε αυτά που έμαθες στην Ομάδα ή στην τάξη σου.

1. Οργάνωσε μία εκστρατεία καθαρισμού ενός ρέματος στην περιοχή που μένεις. Προσπάθησε να διαδώσεις την ιδέα του τακτικού καθαρισμού ρεμάτων και άλλων επικίνδυνων σημείων για πλημμύρες.
2. Οργάνωσε μία έκθεση με φωτογραφίες από περιοχές που έχουν πλημμυρίσει. Μπορεί να είναι φωτογραφίες πριν και μετά την πλημμύρα ή/και κατά τη διάρκεια. Στόχος είναι να αναδείξεις το μέγεθος της καταστροφής έτσι ώστε όσοι την επισκεφτούν να προβληματιστούν και να αφυπνιστούν για να πάρουν μέτρα προστασίας.

Στις 17 και 18 Φεβρουαρίου 2003, ισχυρές βροχοπτώσεις έπληξαν κυρίως την περιοχή των Κυκλάδων. Αποτέλεσμα των έντονων βροχοπτώσεων ήταν να πλημμυρίσουν πολλά σπίτια, να καταστραφεί μέρος του οδικού δικτύου των νησιών από κατολισθήσεις, να καταστραφούν καλλιέργειες και κτηνοτροφικές μονάδες, να παρασυρθούν ζώα και να σημειωθούν σοβαρές ζημιές σε πολλά σπίτια.

4

1. Τι μέτρα πρέπει να λάβεις για την πρόληψη πλημμύρας στο σπίτι σου, για την αυτοπροστασία σου κατά την διάρκεια μιας πλημμύρας και μετά την πλημμύρα;
2. Βεβαιώσου ότι το σπίτι σου προστατεύεται από πλημμύρα (έλεγξε τις υδρορροές, τα φρεάτια, κ.λπ.). Επικοινώνησε με την αρμόδια υπηρεσία της πόλης σου αν χρειάζεσαι επιπλέον πληροφορίες.

1. Πώς προκαλούνται οι πλημμύρες; Κάνε μια έρευνα σε πραγματικά περιστατικά και διαπίστωσε αν ήταν απόλυτα φυσικό φαινόμενο ή αποτέλεσμα ανθρώπινων ενεργειών. Τι συμπεράσματα βγάζεις; Παρουσίασέ τα στην Ομάδα ή στην τάξη σου.
2. Συζήτησε με την Ομάδα σου / τους φίλους σου / τους συμμαθητές σου, τι μπορείτε να κάνετε για να βοηθήσετε έναν πλημμυροπαθή τις πρώτες μέρες μετά την πλημμύρα, αν χρειαστεί. Καταστρώστε ένα σχέδιο που να μπορείτε να εφαρμόσετε άμεσα.

1. Κάνε μια έρευνα στην πόλη σου για να ανακαλύψεις σημεία που σε περίπτωση έντονης βροχόπτωσης αποτελούν κίνδυνο. Δημοσίευσε τα αποτελέσματά σου στο τοπικό τύπο. Ενημέρωσε τον Δήμαρχο. Φρόντισε να είναι έγκυρα τα αποτελέσματα χρησιμοποιώντας αξιόπιστες πηγές.
2. Δημιούργησε ένα ντοκιμαντέρ με θέμα την προστασία από πλημμύρες και πρόβαλέ το σε κοινό ή/και στα social media.

Το Πτυχίο | **Ενότητα 3**

ΕΝΤΟΝΑ ΚΑΙΡΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

1

1. Για να προστατέψεις τον εαυτό σου από την πολλή ζέστη ή το έντονο κρύο πρέπει να ξέρεις να ντύνεσαι κατάλληλα. Τι ρούχα πρέπει να φοράς όταν έχει πολλή ζέστη και τι ρούχα όταν έχει έντονο κρύο; Βρες στην ντουλάπα σου από ένα σύνολο για κάθε περίπτωση.

1. Βοήθησε το μικρότερο αδερφάκι σου ή έναν φίλο σου να κάνει το ίδιο με τα δικά του ρούχα.

1. Ζήτησε από τη δασκάλα /τον δάσκαλό σου, να δείξεις στους συμμαθητές σου αυτό που έμαθες. Ζήτησέ τους να κάνουν και αυτοί το ίδιο όταν πάνε σπίτι τους.

Καύσωνας

Ημέρες με υψηλές θερμοκρασίες είναι ημέρες κατά τις οποίες οι θερμοκρασίες ανεβαίνουν σε υψηλά επίπεδα τις μεσημβρινές και πρώτες απογευματινές ώρες, αλλά κατά τις νυκτερινές ώρες οι θερμοκρασίες μειώνονται αρκετά, με αποτέλεσμα ο ανθρώπινος οργανισμός να μπορεί να αναλάβει δυνάμεις και να ανταπεξέλθει στην καταπόνηση που υφίσταται λόγω των υψηλών θερμοκρασιών.

Καύσωνας, για τις κλιματικές συνθήκες της Ελλάδας, θεωρείται μια περίοδος τουλάχιστον 3 ημερών, όπου οι θερμοκρασίες στις πεδινές περιοχές της ηπειρωτικής χώρας ξεπερνούν τους 37°C και η μέση ημερήσια θερμοκρασία είναι τουλάχιστον 31°C, δηλαδή η θερμοκρασία δε μειώνεται αρκετά κατά τις νυκτερινές ώρες (δεν πέφτει κάτω από τους 25-26°C).

Οι επιπτώσεις στον πληθυσμό από τις υψηλές θερμοκρασίες μπορεί να είναι από απλή δυσφορία, θερμική εξάντληση ως και θερμοπληξία η οποία χρειάζεται άμεση ιατρική βοήθεια. Πιο ευάλωτες είναι οι ευαίσθητες ομάδες του πληθυσμού (παιδιά, ηλικιωμένοι, πάσχοντες από χρόνιες παθήσεις) καθώς και άτομα τα οποία εργάζονται σε εξωτερικούς χώρους.

Οι **καταιγίδες** είναι από τα πιο βίαια ατμοσφαιρικά φαινόμενα και συνοδεύονται από ραγδαίες βροχές, ισχυρούς ανέμους με μεταβλητή ένταση και διεύθυνση, οι οποίοι μπορεί να φτάσουν τα 50 με 80km/h ή ακόμα και τα 100km/h, από ισχυρές ηλεκτρικές εκκενώσεις, δηλαδή κεραυνούς και πολλές φορές από χαλάζι.

Η διάρκεια μιας καταιγίδας είναι το πολύ δύο ώρες. Οι ραγδαίες βροχές των καταιγίδων είναι ικανές να προκαλέσουν πλημμύρες.

Θυελλώδεις Άνεμοι.

Άνεμος, είναι η φυσική κίνηση του ατμοσφαιρικού αέρα που ρέει γενικά παράλληλα με το έδαφος. Αιτία του ανέμου είναι η οριζόντια διαφορά της ατμοσφαιρικής πίεσης. Όσο μεγαλύτερη είναι η διαφορά πίεσης μεταξύ δύο δεδομένων σημείων τόσο μεγαλύτερη είναι και η ένταση του ανέμου.

Το χιόνι δημιουργείται όταν οι παγοκρύσταλλοι οι οποίοι βρίσκονται σε νέφη, όπου η θερμοκρασία βρίσκεται κάτω των 0 βαθμών Κελσίου, αρχίζουν να πέφτουν στο έδαφος. Αν η θερμοκρασία του αέρα δεν είναι πολύ κάτω από το μηδέν, η εξωτερική επιφάνεια των παγοκρυστάλλων διατηρείται υγρή κι έτσι κατά την σύγκρουσή τους δημιουργούνται νιφάδες χιονιού ακανόνιστου σχήματος, ενίοτε αρκετών εκατοστών, οι οποίες πέφτουν με αργό ρυθμό.

Οι χιονοπτώσεις και οι χαμηλές θερμοκρασίες είναι δυνατόν να διαταράξουν έντονα την καθημερινή ζωή και να προκαλέσουν σοβαρά προβλήματα στις μετακινήσεις, στη γεωργία και στην κτηνοτροφία καθώς και προβλήματα στην ηλεκτροδότηση, στην υδροδότηση και τις τηλεπικοινωνίες κυρίως των απομακρυσμένων περιοχών. Οι χιονοπτώσεις είναι συχνά επικίνδυνες τόσο για την οδήγηση όσο και για το βάδισμα. Τα περισσότερα ατυχήματα κατά τη διάρκεια μιας χιονόπτωσης αφορούν ατυχήματα μεταφοράς και πτώσεις πεζών λόγω της ολισθηρότητας.

Την περίοδο 3-12/7/2000 επικράτησαν στην Ελλάδα υψηλές θερμοκρασίες. Οι μέγιστες θερμοκρασίες που καταγράφηκαν ήταν στην Λάρισα 45.4°C, στη Ν. Φιλαδέλφεια 44.4°C και στο Άργος 44°C. Η θερμή εισβολή είχε διάρκεια 10 ημερών και δημιούργησε αρκετά προβλήματα στον πληθυσμό. Αναφέρθηκαν μάλιστα και δύο θάνατοι από βαριά θερμοπληξία στα Ιωάννινα στις 4/7/2000, ενώ στα νοσοκομεία της χώρας μεταφέρθηκαν πολλά άτομα με συμπτώματα ελαφριάς θερμοπληξίας ή αδιαθεσίας. Προβλήματα δημιουργήθηκαν και στο δίκτυο της ΔΕΗ λόγω υπερφόρτωσης του δικτύου από τη χρήση των κλιματιστικών μηχανημάτων. Οι θερμές και ξηρές αέριες μάζες σε συνδυασμό με τον άνεμο δημιούργησαν ευνοϊκές συνθήκες για την εκδήλωση πυρκαγιών, με χαρακτηριστική την φωτιά της Σάμου στις 06/7/2000. Σημειώνεται ότι από την ίδια θερμή εισβολή επηρεάστηκε μεγάλο μέρος της Ιταλίας, των Βαλκανίων, της Τουρκίας και της Κύπρου, όπου σημειώθηκαν θάνατοι από θερμοπληξία και εκτεταμένες πυρκαγιές.

2

1. Ποια είναι και πώς λειτουργούν τα μετεωρολογικά όργανα; Φτιάξε έναν ανεμοδείκτη και ένα βαρόμετρο με απλά υλικά.
2. Τι εννοούμε με τον όρο μετεωρολογικά φαινόμενα και τι με τον όρο ακραία μετεωρολογικά φαινόμενα;
3. Τι είναι η θερμοπληξία – πώς προκαλείται – ποιοι κινδυνεύουν περισσότερο –ποια τα συμπτώματα; Τι μπορείς να κάνεις για την πρόληψη και τι για την αντιμετώπισή της;
4. Μάθε τι χρειάζεται να κάνεις κατά τη διάρκεια μιας καταιγίδας αν βρίσκεσαι σε εξωτερικό χώρο.

1. Κάνε μια έρευνα ανάμεσα σε μεγαλύτερους για να ενημερωθείς για τα φυσικά σημάδια πρόβλεψης καιρού (συμπεριφορά ζώων, σημάδια ορίζοντα, φυσικά φαινόμενα) και παρουσίασε τα ευρήματά σου στην Ομάδα σου.
2. Φτιάξε ένα ανεμολόγιο για την Ομάδα σου και παρουσίασε τους πιθανούς κινδύνους από ανέμους ισχυρών εντάσεων καθώς και τους τρόπους προφύλαξης.
3. Πώς επηρεάζουν τα έντονα καιρικά φαινόμενα το περιβάλλον; Πάρε συνέντευξη από ένα άτομο που ασχολείται με αγροτικές εργασίες και ανακάλυψε τις επιπτώσεις των καιρικών φαινομένων στις καλλιέργειές του αλλά και στο περιβάλλον γενικότερα. Παρουσίασε όσα έμαθες στην Ομάδα ή την τάξη σου με ένα πρωτότυπο τρόπο.

1. Ετοίμασε ένα τρίπτυχο που θα περιλαμβάνει απλές οδηγίες για παιδιά της ηλικίας σου για να προστατευτούν σε περίπτωση καύσωνα, έντονου κρύου, καταιγίδας. Επιβεβαίωσε ότι οι πληροφορίες είναι σωστές μέσω ενός ειδικού. Μοίρασε το φυλλάδιο, στο σχολείο σου και σε φίλους σου.
2. Σε κάποιες περιπτώσεις ακραίων καιρικών φαινομένων, η πιο ασφαλής λύση σε περίπτωση που βρίσκεσαι μέσα σε αυτοκίνητο είναι να σταματήσεις και να παραμείνεις μέσα σε αυτό, ή αυτό μπορεί και να συμβεί αναγκαστικά. Μάθε τι πρέπει να περιέχει ένα αυτοκίνητο για να είστε άνετα και ασφαλείς. Επιπλέον, σκέψου τι μπορείς να κάνεις για να περάσει ευχάριστα η ώρα, όπως παιχνίδια, τραγούδια. Φτιάξε ένα φυλλάδιο με όσα ανακάλυψες και σκέφτηκες και μοίρασέ το.

3

1. Μάθε πώς λειτουργεί ο ασύρματος πομποδέκτης VHF. Ποια είναι τα κανάλια επικοινωνίας και να μπορείς να τον χρησιμοποιήσεις.
2. Ποιες είναι οι πρακτικές παρατηρήσεις της πρόγνωσης καιρού; Κάνε πρακτική πρόγνωση καιρού πριν από μία εκδρομή της Ομάδας σου στην ύπαιθρο. Σύγκρινέ τη με την επίσημη πρόβλεψη καιρού από την Ε.Μ.Υ. και άλλες πηγές. Τι συμπεράσματα βγάζεις; Τελικά τι καιρό έκανε; Ήταν σωστές οι προβλέψεις σου;
3. Τι είναι το φαινόμενο του θερμοκηπίου και πώς επηρεάζει το κλίμα του πλανήτη;

1. Ενημερώσου για τον σωστό τρόπο αντίδρασης σε έντονα καιρικά φαινόμενα όταν βρίσκεσαι στη φύση και παρουσίασε τις γνώσεις σου στην Ομάδα ή την κατασκήνωσή σου.
2. Κάνε μια έρευνα και συγκέντρωσε στοιχεία για μεταναστευτικές κινήσεις που προκαλούνται ανά τον κόσμο λόγω κλιματικής αλλαγής και παρουσίασε τα πορίσματά σου στην Ομάδα ή την τάξη σου.
3. Με τη βοήθεια των Στελεχών οργάνωσε μια επίσκεψη με την Ομάδα σου σε έναν μετεωρολογικό σταθμό και με τη βοήθεια των ειδικών γνωρίστε τα όργανα με τα οποία μετρούν την υγρασία, την ταχύτητα των ανέμων, τους χάρτες και τα δελτία καιρού. Εναλλακτικά, οργάνωσε αυτή την επίσκεψη για την τάξη σου σε συνεργασία με τους δασκάλους ή τους καθηγητές σου.

1. Να μιλήσεις στην οικογένειά σου, στους φίλους σου, στους συμμαθητές σου, για την κλιματική αλλαγή και τις αρνητικές επιπτώσεις της. Δεσμευτείτε με πράξεις όπως: Να εξοικονομείτε ενέργεια έτσι ώστε να μη χρειάζεται να καταναλώνουμε περισσότερη ενέργεια από όση χρειαζόμαστε. Να επαναχρησιμοποιείτε πλαστικά προϊόντα – χρειάζονται περισσότερα από 500 χρόνια για να αποσυντεθούν. Να φυτέψετε ένα δέντρο - απορροφά το διοξείδιο του άνθρακα. Να χρησιμοποιείτε πιο συχνά το ποδήλατο. Θα σας κάνει να νιώθετε υγιείς και δεν θα χρειάζεται να χρησιμοποιείτε μέσα μεταφοράς που εκλύουν μεγάλες ποσότητες διοξειδίου του άνθρακα. Το νερό είναι περιορισμένο. Χρησιμοποιήστε το νερό υπεύθυνα – ορισμένες χώρες ήδη έχουν πρόβλημα έλλειψης νερού.
2. Ετοίμασε ένα ραδιοφωνικό κοινωνικό μήνυμα με οδηγίες προστασίας για την περίπτωση καύσωνα ή δριμύ ψύχους. Φρόντισε να το στείλεις σε ραδιοφωνικούς σταθμούς για να το παίξουν την κατάλληλη περίοδο.

> Την περίοδο 3-8 Ιανουαρίου 2002 σημειώθηκαν ισχυρές χιονοπτώσεις σε πολλές περιοχές, ενώ παράλληλα επικράτησαν και πολύ χαμηλές θερμοκρασίες σε ολόκληρη τη χώρα. Οι περιοχές που επηρεάστηκαν περισσότερο ήταν η Θεσσαλία, η Στερεά Ελλάδα, η Πελοπόννησος, οι Κυκλάδες, η Κρήτη και τα Δωδεκάνησα. Κύρια χαρακτηριστικά της κακοκαιρίας ήταν οι έντονες και συνεχείς χιονοπτώσεις, οι πολύ χαμηλές θερμοκρασίες, ακόμα και στις παράκτιες και νησιωτικές περιοχές και οι θυελλώδεις βορειοανατολικοί άνεμοι στο Αιγαίο.

4

1. Ετοιμάζεις το σακίδιο σου για την κατασκήνωση. Γνωρίζεις ότι στην περιοχή ξεσπάνε συχνά καλοκαιρινές καταιγίδες και ταυτόχρονα η Ε.Μ.Υ. δίνει προειδοποίηση για καύσωνα! Τι πρέπει να βάλεις στο σακίδιό σου για να είσαι έτοιμος και για τις δύο περιπτώσεις; Τι θα πρέπει να κάνεις στην κατασκήνωση για όσο διαρκεί το φαινόμενο για να προστατέψεις τον εαυτό σου;

2. Έντονα καιρικά φαινόμενα «έριξαν» το δίκτυο της Δ.Ε.Η. και αναμένεται να μείνει η περιοχή σου χωρίς ρεύμα και νερό για πολλές ώρες. Τι πρέπει να έχεις προβλέψει έτσι ώστε να αντιμετωπίσεις την κατάσταση αν το έντονο καιρικό φαινόμενο είναι καύσωνας και τι αν είναι δριμύ ψύχος με δεδομένο, εκτός των άλλων, ότι στην περίπτωση του καύσωνα πρέπει να μείνεις δροσερός και στην περίπτωση του ψύχους ζεστός;

1. Ετοίμασε 2-3 πιθανά σενάρια με ακραία καιρικά φαινόμενα. Για παράδειγμα: «Έχεις πάει εκδρομή στο βουνό, έχασες το δρόμο σου και έρχεται νύχτα. Αναμένεται να είναι μια πολύ κρύα νύχτα. Τι κάνεις;» Ζήτησε από την παρέα σου ή την Ομάδα σου να εξελίξουν το σενάριο σύμφωνα με το τι θα έκαναν. Στο τέλος, συζητήστε για την σωστή αντιμετώπιση του κάθε περιστατικού.

2. Οργάνωσε μία βραδιά σινεμά για την παρέα σου ή την Ομάδα σου με στόχο να δείτε μια ταινία που να εξελίσσεται γύρω από μία φυσική καταστροφή. Συζητήστε για τα αίτια που την προκάλεσαν, αν θα μπορούσε να είχε αποφευχθεί, αν θα μπορούσαν οι άνθρωποι να έχουν προστατεύσει καλύτερα τους εαυτούς τους και τις περιουσίες τους.

1. Δημιούργησε μικρά βίντεο και ανέβασέ τα στα social media με οδηγίες αυτοπροστασίας σε περιπτώσεις καύσωνα, καταιγίδας, δριμύ ψύχους.

2. Ευπαθείς κοινωνικές ομάδες όπως ηλικιωμένοι και ΑΜΕΑ κινδυνεύουν περισσότερο σε περιπτώσεις έντονων καιρικών φαινομένων. Επίλεξε μία ευπαθή ομάδα, ενημερώσου για το πώς μπορεί να προστατευτεί και διοργάνωσε μια εκστρατεία ενημέρωσή της.

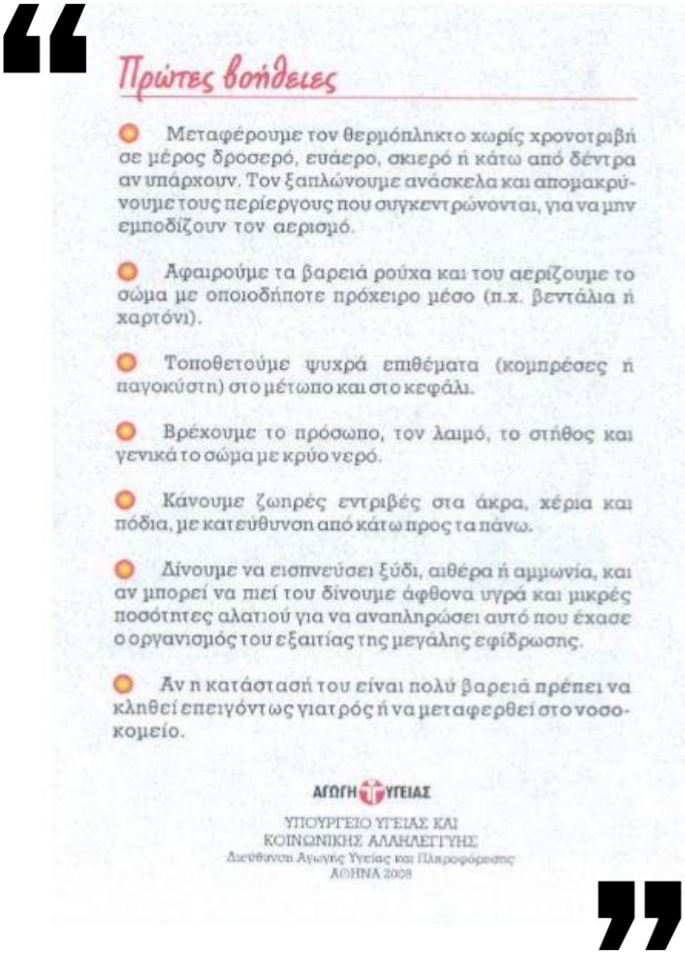

Πρώτες βοήθειες

- Μεταφέρουμε τον θερμόπληκτο χωρίς χρονοτριβή σε μέρος δροσερό, ευάερο, σκιερό ή κάτω από δέντρα αν υπάρχουν. Τον ξαπλώνουμε ανάσκελα και απομακρύνουμε τους περίεργους που συγκεντρώνονται, για να μην εμποδίζουν τον αερισμό.
- Αφαιρούμε τα βαρειά ρούχα και τον αερίζουμε το σώμα με οποιοδήποτε πρόχειρο μέσο (π.χ. βεντάλια ή χαρτόνι).
- Τοποθετούμε ψυχρά επιθέματα (κομπρέσες ή παγοκύστη) στο μέτωπο και στο κεφάλι.
- Βρέχουμε το πρόσωπο, τον λαιμό, το στήθος και γενικά το σώμα με κρύο νερό.
- Κάνουμε ζωηρές εντριβές στα άκρα, χέρια και πόδια, με κατεύθυνση από κάτω προς τα πάνω.
- Δίνουμε να εισπνεύσει ξύδι, αιθέρα ή αμμωνία, και αν μπορεί να πιεί του δίνουμε άφθονα υγρά και μικρές ποσότητες αλατιού για να αναπληρώσει αυτό που έχασε ο οργανισμός του εξαιτίας της μεγάλης εφίδρωσης.
- Αν η κατάστασή του είναι πολύ βαρειά πρέπει να κληθεί επειγόντως γιατρός ή να μεταφερθεί στο νοσοκομείο.

ΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
Διεύθυνση Αγωγής Υγείας και Πληροφόρησης
ΑΘΗΝΑ 2008

Καύσωνας
Αντιμετωπίζουμε και προστατευόμαστε
Αποφεύγουμε την ηλιοθεραπεία και παραμένουμε σε σκιερά και δροσερά μέρη μακριά από χώρους όπου επικρατεί συνωστισμός
Αποφεύγουμε τη βαριά σωματική εργασία ιδιαίτερα σε χώρους με υψηλή θερμοκρασία, άπνοια και μεγάλη υγρασία
Αποφεύγουμε το βάδισμα για πολύ ώρα ή το τρέξιμο κάτω από τον ήλιο
Προτιμάμε τα ελαφρά, άνετα και ανοιχτόχρωμα ρούχα από φυσικό υλικό για να διευκολύνεται ο αερισμός του σώματος και η εξάτμιση του ιδρώτα
Επιλέγουμε ένα καπέλο που εξασφαλίζει καλό αερισμό του κεφαλιού
Φοράμε μαύρα ή σκουρόχρωμα γυαλιά με ειδική επίστρωση που προστατεύουν από την αντανάκλαση του ήλιου
Φροντίζουμε η διατροφή μας να αποτελείται από ελαφρά και μικρά γεύματα, με έμφαση στα φρούτα και τα λαχανικά. Περιορίζουμε τα λιπαρά
Πίνουμε άφθονα υγρά (νερό και χυμούς φρούτων). Αν ιδρώνουμε πολύ, προσθέτουμε αλάτι στο φαγητό μας. Αποφεύγουμε τα οινοπνευματώδη ποτά
Κάνουμε χλιαρά ντους κατά τη διάρκεια της ημέρας κι αν χρειαστεί τοποθετούμε υγρά καλύμματα στο κεφάλι και στο λαιμό
Μεριμνούμε για τα μέλη της οικογένειας μας που πάσχουν από χρόνια νοσήματα (αναπνευστικά, καρδιαγγειακά, κ.λπ.). Συμβουλευόμαστε το θεράποντα ιατρό τους για την εφαρμογή ειδικών οδηγιών και για όσους λαμβάνουν φάρμακα, αν πρέπει να τα συνεχίσουν και σε ποιά δοσολογία, καθώς ορισμένα αυξάνουν τη θερμοκρασία του σώματος
Αποφεύγουμε τα πολύωρα ταξίδια με τα μέσα συγκοινωνίας όταν η ζέστη είναι σε πολύ υψηλά επίπεδα
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
www.civilprotection.gr

ΚΑΤΑΙΓΙΔΕΣ
Πώς να εκτιμήσετε την απόσταση από μια καταιγίδα
Μετρήστε το χρόνο που μεσολαβεί μεταξύ της αστραπής και της βροντής με διευκρίνιση. Διαιρέστε το χρόνο που μετρήσατε με το 3 ώστε να υπολογίσετε την απόσταση της καταιγίδας σε χιλιόμετρα.
Λάβετε ιδιαίτερα τα αναφερόμενα μέτρα, όταν η καταιγίδα σας πλησιάσει. Η απόσταση είναι ενδεικτική καθώς η καταιγίδα μπορεί να εμφανιστεί πολύ γρήγορα πάνω από την περιοχή στην οποία βρίσκεστε.
ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΜΙΑΣ ΚΑΤΑΙΓΙΔΑΣ
Αν βρίσκεστε στο σπίτι
Αποφεύγετε αντικείμενα, που μπορεί να παρασυρθούν από τον άνεμο ή τη ραγδαία βροχόπτωση και ενδέχεται να προκαλέσουν καταστροφές ή τραυματισμούς.
Ελέγξτε τον τρόπο στερέωσης διαφημιστικών πινακίδων που τυχόν έχετε αναρτήσει.
Ασφαλίστε τις πόρτες και τα παράθυρα.
Μην κρατάτε ηλεκτρικές συσκευές ή τα τηλέφωνο διότι ο κεραυνός μπορεί να περάσει μέσα από τα καλώδια. Αποσυνδέστε τις συσκευές τηλεόρασης από την πρίζα και την παροχή του ηλεκτρικού ρεύματος.
Αποφύγετε να αγγίζετε τις σωληνώσεις των υδραυλικών (κουζίνα, μπάνιο) καθώς συνιστούν καλούς αγωγούς του ηλεκτρισμού.
Αν βρίσκεστε στο αυτοκίνητο
Ακινητοποιείστε το στην άκρη του δρόμου και μακριά από δέντρα που ενδέχεται να πέσουν πάνω του.
Μείνετε μέσα και ανάψτε τα προειδοποιητικά φώτα στάσης έκτακτης ανάγκης μέχρι να κοπάσει η καταιγίδα.
Κλείστε τα τζάμα και μην αγγίζετε σε μεταλλικά αντικείμενα.
Αποφύγετε τους πλημμυρισμένους δρόμους.
Αν βρίσκεστε σε εξωτερικό χώρο
Καταφύγετε σε κτίριο ή σε αυτοκίνητο διαφορετικά καθίστε αμέσως στο έδαφος χωρίς να ξαπλώσετε.
Προστατευτείτε κάτω από συμπαγή κλαδιά χαμηλών δέντρων στην περίπτωση που είστε μέσα σε δάσος.
Μην καταφύγετε ποτέ κάτω από ένα ψηλό δέντρο σε ανοιχτό χώρο.
Αποφύγετε το χαμηλό έδαφος για τον κίνδυνο πλημμύρας.
Μην στέκεστε κλάδι σε πυλώνες, γραμμές μεταφοράς ηλεκτρικού ρεύματος, τηλεφωνικές γραμμές και φράκτες.
Μην πλησιάζετε μεταλλικά αντικείμενα (π.χ. αυτοκίνητα, ποδήλατα, σύνεργα κατασκήνωσης κλπ.).
Απομακρυνθείτε από σπηλιές, λίμνες ή άλλες μάζες νερού.
Αν είστε μέσα στη θάλασσα βγείτε αμέσως έξω.
Αν βρίσκεστε απομονωμένοι σε μια εποχιδη έκταση και νιώσετε να σηκώνονται τα μαλλιά σας (γεγονός που δηλώνει ότι σύντομα θα ενδηλωθεί κεραυνός), κάντε βαθύ κάθισμα με το κεφάλι ανάμεσα στα πόδια ώστε να ελαχιστοποιήσετε την επαφή του σώματός σας και την επαφή σας με το έδαφος) κατώτερα τα μεταλλικά αντικείμενα που έχετε επάνω σας.
Κατά τη διάρκεια μιας χαλάζόπτωσης
Προφυλαχθείτε αμέσως. Μην εγκαταλείψετε τον ασφαλή χώρο, παρά μόνο όταν βεβαιωθείτε ότι η καταιγίδα πέρασε. Η χαλάζόπτωση μπορεί να είναι πολύ επικίνδυνη και για τα ζώα.
ΘΥΕΛΛΩΔΕΙΣ ΑΝΕΜΟΙ
ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΤΕΙΤΕ
Πριν και κατά τη διάρκεια δυνάμεων ανέμων
Ασφαλίστε αντικείμενα τα οποία αν παρασυρθούν από τον άνεμο ενδέχεται να προκαλέσουν καταστροφές ή τραυματισμούς.
Στερεώστε τις διαφημιστικές πινακίδες που τυχόν έχετε αναρτήσει.
Ασφαλίστε τις πόρτες και τα παράθυρα του σπιτιού ή του χώρου εργασίας σας.
Αποφύγετε δραστηριότητες σε θαλάσσιες και παράκτιες περιοχές.
Αποφύγετε τη διέλευση κάτω από μεγάλα δέντρα, κάτω από αναρτημένες πινακίδες και γενικά από περιοχές, όπου ελαφρά αντικείμενα (π.χ. γλάστρες, σπασμένα τζάμια κλπ.) μπορεί να αποκολληθούν και να πέσουν στο έδαφος (π.χ. κάτω από μπαλκόνια).
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
www.civilprotection.gr

Το Πτυχίο | **Ενότητα 4**

ΣΕΙΣΜΟΙ

Ο σεισμός είναι φαινόμενο το οποίο εκδηλώνεται συνήθως χωρίς σαφή προειδοποίηση, δεν μπορεί να αποτραπεί και παρά τη μικρή χρονική διάρκεια του, μπορεί να προκαλέσει μεγάλες υλικές ζημιές στις ανθρώπινες υποδομές με επακόλουθα σοβαρούς τραυματισμούς και απώλειες ανθρώπινων ζωών.

Η Ελλάδα κατέχει την πρώτη θέση στην Ευρώπη από πλευράς σεισμικότητας και την έκτη παγκοσμίως. Η γεωγραφική της θέση συμπίπτει με περιοχή του πλανήτη μας όπου λαμβάνουν χώρα μεγάλα γεωτεκτονικά φαινόμενα όπως η σύγκλιση της Αφρικανικής με την Ευρασιατική λιθοσφαιρική πλάκα με αποτέλεσμα τη μεγάλη σεισμικότητα που παρατηρείται στη περιοχή αυτή.

Το σοβαρότερο σεισμικό συμβάν στην Ελλάδα τα τελευταία εκατό χρόνια ήταν ο σεισμός μεγέθους 7.2R που έγινε στις 12 Αυγούστου 1953 στην Κεφαλονιά. Προκάλεσε τεράστιες υλικές καταστροφές κυρίως στην Κεφαλονιά, στη Ζάκυνθο και στην Ιθάκη με αποτέλεσμα να σκοτωθούν 476 άνθρωποι και να τραυματιστούν άλλοι 2412. Σε σύνολο 33.000 σπιτιών που υπήρχαν τότε στα νησιά αυτά, υπήρξαν 27.659 καταρρεύσεις, σοβαρές υλικές ζημιές σε 2.780 σπίτια και ελαφρές σε 2.394 σπίτια.

Ο σεισμός εκτός από τις άμεσες επιπτώσεις έχει ως επακόλουθα την ενεργοποίηση άλλων γεωλογικών φαινομένων όπως η ρευστοποίηση εδαφών, οι καταπτώσεις βράχων, οι κατολισθήσεις και τα θαλάσσια κύματα βαρύτητας (τσουνάμι) με εξίσου σοβαρές επιπτώσεις. Τα θαλάσσια κύματα βαρύτητας προκαλούνται από μεγάλους υποθαλάσσιους σεισμούς. Το σημαντικότερο ως προς το ύψος θαλάσσιο κύμα βαρύτητας που έχει παρατηρηθεί στην Ελλάδα τα τελευταία πενήντα χρόνια δημιουργήθηκε στις 9 Ιουλίου 1956 στη θαλάσσια περιοχή της Αμοργού μετά από σεισμό μεγέθους 7.5R.

1

1. Συζήτησε με τους γονείς σου και αποφασίστε ποιο είναι το ασφαλές σημείο στο σπίτι που μπορείς να σταθείς για να προστατευτείς σε περίπτωση σεισμού. Κάντε μία «πρόβα»: Κάποιος μεγάλος θα φωνάξει τη λέξη σεισμός ή μπορεί να σφυρίξει με μία σφυρίχτρα. Αυτό θα είναι το σύνθημα για να τρέξεις στο σημείο ασφάλειας που έχετε αποφασίσει. Κάνε την πρόβα 2-3 φορές ξεκινώντας κάθε φορά από διαφορετικό δωμάτιο.

1. Επαναλάβετε τη διαδικασία στον Γαλαξία.

1. Ζήτησε από τη δασκάλα / δάσκαλό σου να κάνετε μια τέτοια πρόβα και στην τάξη, αφού βρείτε πιο είναι το ασφαλές σημείο για κάθε παιδί.

Ήξερες ότι...

Το 1953 στη Ζάκυνθο και την Κεφαλονιά Στελέχη και Μεγάλοι Οδηγοί βρέθηκαν από την αρχή στον τόπο καταστροφής. Ψύχραιμοι και με σύστημα, οργάνωσαν διανομή ρούχων, σκευών, τροφίμων και ετοίμασαν συσσίτια για τους κατοίκους των ερειπωμένων από τους σεισμούς περιοχών .

2

1. Ζήτησε από κάποιον μεγάλο να σε βοηθήσει να κάνεις το δωμάτιό σου πιο ασφαλές για την περίπτωση σεισμού.
2. Μάθε τι πρέπει να κάνεις για να προστατευτείς κατά τη διάρκεια ενός σεισμού, στο σπίτι, στο σχολείο, σε ένα κατάστημα, π.χ σε ένα σούπερ μάρκετ.
3. Συζήτησε με την οικογένειά σου ποιος είναι ο πιο κοντινός στο σπίτι σας ασφαλής, ανοιχτός χώρος στον οποίο μπορείτε να καταφύγετε μετά τον σεισμό.

1. Εντοπίστε με την Φωλιά / Ενωμοτία / Ομάδα σας σημεία που μπορείτε να προστατευτείτε κατά τη διάρκεια ενός σεισμού μέσα στην Εστία και έναν ασφαλή ανοιχτό χώρο για να μεταβείτε αμέσως μετά. Πραγματοποιήστε μια άσκηση ετοιμότητας για σεισμό.
2. Ενθάρρυνε την οικογένειά σου να λάβει μέτρα για την περίπτωση σεισμού στο σπίτι σας. Κάνε το ίδιο για άλλη μία οικογένεια.
3. Σε συνεννόηση με τον δάσκαλο/ τη δασκάλα και τον διευθυντή/ τη διευθύντρια του σχολείου, ενημέρωσε τους συμμαθητές σου για το σχέδιο εκκένωσης σε περίπτωση σεισμού. Ενθάρρυνέ τους να φτιάξετε και να τοποθετήσετε κατάλληλες σημάνσεις που να οδηγούν στον ασφαλή χώρο συγκέντρωσης που έχει οριστεί.

1. Ετοίμασε ένα βίντεο που να απευθύνεται σε παιδιά προσχολικής ηλικίας (παιδιά δηλαδή που δεν ξέρουν να διαβάζουν), όπου θα τους δείχνεις τι να κάνουν σε περίπτωση σεισμού. Μπορείς να το δώσεις σε γνωστές σου οικογένειες με μικρά παιδιά, σε παιδότοπους, ή όπου αλλού σκεφτείς.
2. Ρώτησε έναν ειδικό να σου δείξει στον χάρτη της πόλης σου, ανοιχτά, ασφαλή σημεία για μετά τον σεισμό. Φτιάξε μια αφίσα με τα σημεία στον χάρτη και φωτογραφίες από αυτά ή ότι άλλο σκεφτείς και μοίρασε την στην πόλη ή/και στα Μ.Μ.Ε. για να ενημερώσεις τον κόσμο.

Οι ισχυρότεροι σεισμοί της σύγχρονης Ελλάδος με χρονολογική σειρά

Περιοχή	Μεγθ	Ημ/νία	Νεκροί	Ζημιές
Κεφαλονιά	7.2R	12-8-53	476	27.659 καταρρεύσεις
Αγιος Ευστράτιος	7.1R	19-2-68	20	175 καταρρεύσεις
Θεσσαλονίκη	6.5R	20-6-78	45	9.480 κτίρια με σοβαρές βλάβες
Αλμυρός Βόλου	6.5R	9-7-1980		5.333 κτίρια κατεστραμμένα
Αλκυονίδες	6.7R	24-2-81	20	22.554 κτίρια με μεγάλες ζημιές
Καλαμάτα	6.0R	13-6-86	20	9.000 κτίρια κατεδαφιστέα
Κοζάνη - Γρεβενά	6.6R	13-5-95		1.700 καταρρεύσεις
Αίγιο	6.1R	15-6-95	26	καταρρεύσεις πολλές στην ευρύτερη περιοχή
Πάρνηθα	5.9R	7-9-1999	143	300 καταρρεύσεις, χιλιάδες κτίρια με σοβαρές βλάβες

“

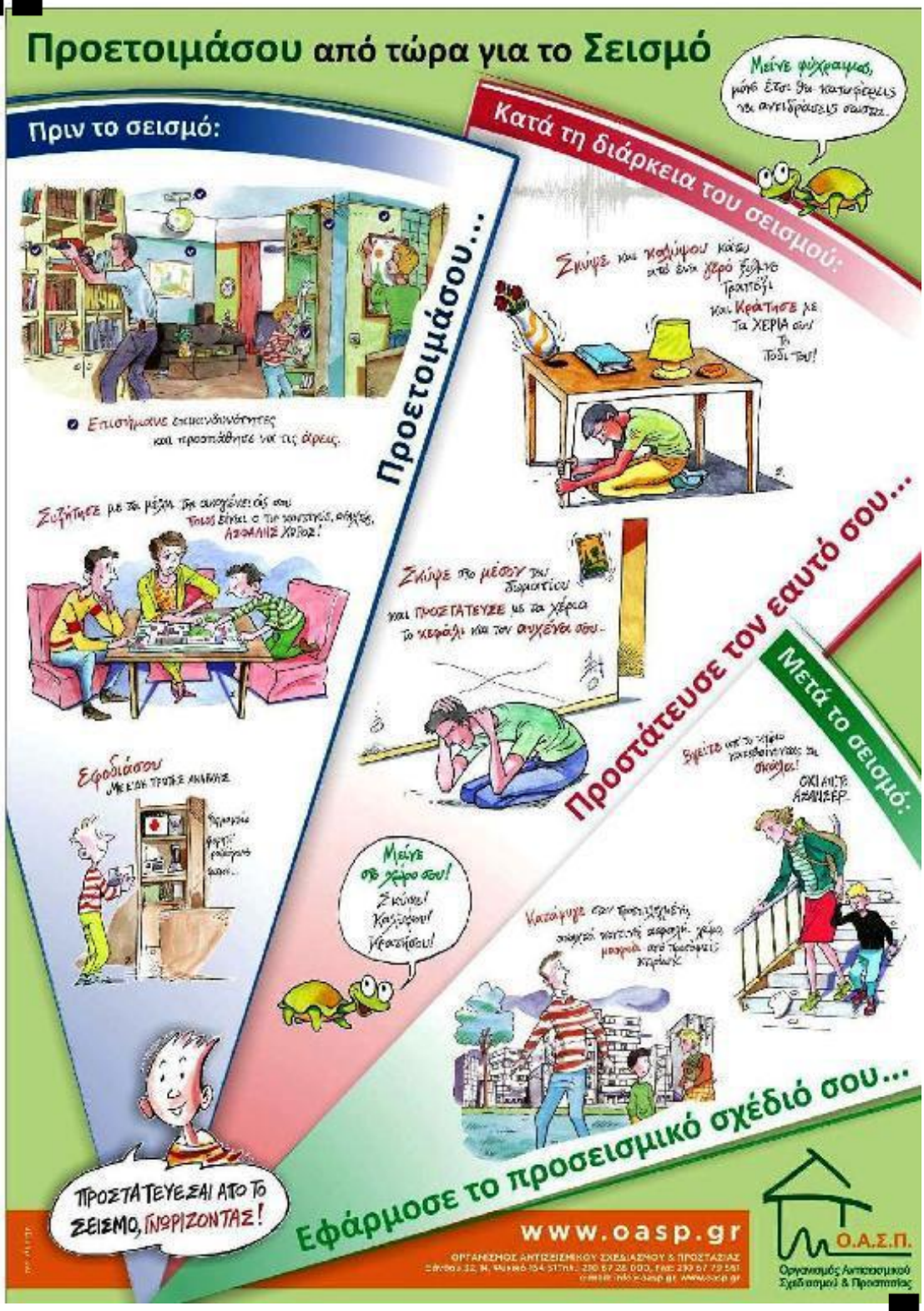
Προετοιμάσου από τώρα για το Σεισμό
Πριν το σεισμό:
Προετοιμάσου...
Κατά τη διάρκεια του σεισμού:
Προστάτευσε τον εαυτό σου...
Μετά το σεισμό:
Εφάρμοσε το προσεισμικό σχέδιό σου...
ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΕΣΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΣΕΙΣΜΟ, ΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ!
www.oasp.gr
Ο.Α.Σ.Π.
Οργανισμός Αντισεισμικού Σχεδιασμού & Προστασίας

”

3

1. Αναζήτησε επαγγέλματα που έχουν σχέση με το φαινόμενο του σεισμού, μελέτησε και παρουσίασε τις σπουδές που οδηγούν σε αυτά καθώς και το ακριβές έργο τους.

2. Το Τσουνάμι είναι ιαπωνική λέξη: «Τσου» σημαίνει παραλία και «νάμι» σημαίνει κύμα. Αυτό είναι γνωστό ως παλιρροϊκό κύμα. Πείραμα: κάνετε τη δική σας δίνη. Θα χρειαστείτε: Δύο πλαστικά μπουκάλια ίδιου μεγέθους, όσο μεγαλύτερα τόσο καλύτερα, κολλητική ταινία, προαιρετικά: χρώμα ή μελάνι για να χρωματίσετε το νερό και να φαίνεται πιο εντυπωσιακό. Οδηγίες: 1. Πάρτε ένα από τα μπουκάλια και γεμίστε το με νερό, τουλάχιστον μέχρι τη μέση. Μπορείτε τώρα αν θέλετε, να προσθέσετε τη χρωματική ουσία. 2. Ενώστε τα μπουκάλια από το στόμιο και κολλήστε τα με την ταινία. Βεβαιωθείτε ότι έχει αρκετή ταινία ώστε τα στόμια να είναι ασφαλώς κολλημένα καθώς το νερό πρέπει να ρέει από το ένα μπουκάλι στο άλλο. Ελέγξτε ότι δεν υπάρχει διαρροή νερού. 3. Όταν τα μπουκάλια είναι καλά δεμένα μεταξύ τους, αρχίστε να κουνάτε το νερό με κυκλικές κινήσεις ώστε να στροβιλιστεί. Όταν το νερό αρχίζει να κινείται γρήγορα, τοποθετείστε το άδειο μπουκάλι σε μια επίπεδη επιφάνεια, παραδείγματος χάρη σε ένα τραπέζι, στο πάτωμα ή σε μια καρέκλα. 4.Τώρα παρακολουθήστε πως το νερό ως βαρύτητα το έλκει το άλλο μπουκάλι. Η κίνηση του νερού καθώς περνά από το ένα μπουκάλι στο άλλο είναι παρόμοια με τη δίνη ενός τυφώνα ή ανεμοστρόβιλου, αν και η ουσία εδώ δεν είναι νερό, αλλά αέρας, γεμάτος από υδρατμούς νερού.

3. Κάνε τις απαραίτητες ενέργειες για να γίνει το δωμάτιό σου πιο ασφαλές σε περίπτωση σεισμού.

4. Καταστρώστε με την οικογένειά σου, ένα σχέδιο για την περίπτωση σεισμού.

1. Ετοίμασε ένα πρωτότυπο παιχνίδι – κουίζ γνώσεων για να συζητήσεις με την Ομάδα ή την τάξη σου, τις γνώσεις που έχουν τα μέλη της, για την προστασία τους από τον σεισμό – φρόντισε στο τέλος να ακουστούν οι σωστές οδηγίες.

2. Με τη βοήθεια των Στελεχών της Ομάδας σου, κάντε μια άσκηση για την περίπτωση σεισμού στην Εστία.

1. Κάνε μία καμπάνια στην πόλη σου «έχω και εγώ προσεισμικό σχέδιο». Βάλε ένα στόχο π.χ. να πείσεις 10 οικογένειες να εφαρμόσουν προσεισμικό σχέδιο.

2. Ετοίμασε ένα επιδαπέδιο παιχνίδι σε μια πλατεία / πεζόδρομο με τίτλο «εσύ θα το αφήσεις στην τύχη;» και κάλεσε τους περαστικούς να παίξουν. Φτιάξε μεγάλα ζάρια από χαρτόνι. Όπου το ζάρι έχει μία τελεία βάλε μία οδηγία για την προετοιμασία από τον σεισμό, όπου έχει δύο τελείες βάλε δύο οδηγίες ή δύο σκίτσα κ.ο.κ. Στο τέλος του παιχνιδιού μοίρασε τα ζάρια στους συμμετέχοντες. Το παιχνίδι μπορεί να είναι ατομικό και να παίζει ο ένας μετά τον άλλο ή να έχει και παραπάνω παίκτες. Σκοπός είναι να το παίξουν όσο το δυνατό περισσότεροι άνθρωποι και να ευαισθητοποιηθούν για να εφαρμόσουν σχέδια για την περίπτωση σεισμού.

4

1. Ετοίμασε ένα κουτί / σακίδιο έκτακτης ανάγκης, που να περιέχει τα απαραίτητα για να επιβιώσεις εσύ και η οικογένειά σου για τουλάχιστον 72 ώρες μακριά από το σπίτι σας.
2. Ετοίμασε ένα προσεισμικό σχέδιο για εσένα και την οικογένειά σου. Αφού ενημερώσεις όλα τα μέλη της οικογένειας σου για το τι πρέπει να κάνουν, κάντε μία άσκηση.

1. Σκέψου και πρότεινε αλλαγές στην Εστία για να γίνει πιο ασφαλής σε περίπτωση σεισμού. Ενθάρρυνε τα παιδιά της Ομάδας σου να κάνουν το ίδιο και για το δωμάτιό τους.
2. Ενθάρρυνε τουλάχιστον 2 άτομα να ετοιμάσουν για το σπίτι τους ένα κουτί / σακίδιο έκτακτης ανάγκης.

1. Ετοίμασε ένα δρώμενο με θέμα το σεισμό, που θα το παρουσιάσεις σε χώρο με αρκετό κόσμο. Μπορείς να δείξεις τον πανικό και τις συνέπειές του, και έπειτα τη σωστή αντίδραση (ψυχραιμία και αντιμετώπιση.) Μπορεί να είναι ένα θέατρο δρόμου, ζωντανό ταμπλό, γιατί όχι ένα flash mob!
2. Κάνε μια έρευνα σε τουλάχιστον 100 άτομα για το αν έχουν λάβει μέτρα πρόληψης για την περίπτωση σεισμού. Παρουσίασε τα αποτελέσματά σου στα Μ.Μ.Ε.

Το Πτυχίο | **Ενότητα 5**

ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑΣ

1

1. Σε περίπτωση που βρεθείς σε έκτακτη ανάγκη και είσαι μόνος σου, μπορείς να καλέσεις βοήθεια στον αριθμό 112. Ρώτησε έναν αστυνομικό να σου πει τι πληροφορίες θα χρειαστεί να δώσεις και κάνε πρόβες μέχρι να είσαι σίγουρος ότι αν χρειαστεί θα μπορείς να κάνεις μια τέτοια κλήση.

1. Με τη βοήθεια ενός ενήλικα μάθε στο μικρότερο αδερφάκι σου ή στον πιο κοντινό φίλο σου για τον αριθμό 112 και τι πρέπει να κάνει και εκείνος αν χρειαστεί.

1. Ζήτησε από τη δασκάλα /τον δάσκαλό σου να κάνετε το ίδιο για όλη την τάξη σας.

2

1. Έχεις σκεφτεί ότι η Στολή σου μπορεί βοηθήσει στην αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, στην αυτοπροστασία σου ή ακόμα και στην προσπάθεια σου να προσφέρεις πρώτες βοήθειες; Βρες τουλάχιστον 3 τρόπους που μπορεί να γίνει αυτό.
2. Μάθε τα τηλέφωνα των αρμόδιων υπηρεσιών για κάθε ένα από τα παρακάτω περιστατικά: φωτιά, δηλητηρίαση, ατύχημα, πλημμύρα. Υπάρχει κάποιος αριθμός που μπορείς να καλέσεις σε όλες τις περιπτώσεις; Τι πρέπει να πεις αν χρειαστεί;

1. Πρώτες Βοήθειες: τι εννοούμε με τον όρο αυτό; Που μπορείς να ενημερωθείς υπεύθυνα και να αποκτήσεις κάποιες βασικές γνώσεις; Μάθε πώς μπορείς να περιποιηθείς μία εκδορά, ένα έγκαυμα, ή ένα στραμπούληγμα. Δείξε στην Ομάδα σου ή στους φίλους σου ή στην τάξη σου αυτά που έμαθες.

2. Κλήση έκτακτης ανάγκης. Μάθε στην Ομάδα ή στην τάξη σου τους αριθμούς των αρμόδιων υπηρεσιών και τον σωστό τρόπο κλήσης. Φτιάξτε μικρά σενάρια και παίξτε παιχνίδι ρόλων.

1. Μάθε τι πρέπει να περιέχει ένα κουτί έκτακτης ανάγκης για το σπίτι και για ποιους λόγους πρέπει να υπάρχει. Φτιάξε μια πρωτότυπη αφίσα και μοίρασέ τη στην γειτονιά σου για να ενθαρρύνεις τους γείτονές σου να φτιάξουν ένα για το σπίτι τους.

2. Μάθε τι πρέπει να περιέχει ένα φαρμακείο για το σπίτι και για το αυτοκίνητο. Φτιάξε μια πρωτότυπη αφίσα και μοίρασέ τη στην γειτονιά σου για να ενθαρρύνεις τους γείτονες σου να φτιάξουν ένα για το σπίτι τους.

3

1. Μάθε τι πρέπει να περιέχει ένα κουτί έκτακτης ανάγκης και ένα φαρμακείο για το σπίτι. Φτιάξε από ένα για το σπίτι σου.
2. Η ικανότητα του προσανατολισμού είναι πολύ χρήσιμη σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης. Μάθε να προσανατολίζεσαι με τουλάχιστον 3 διαφορετικούς τρόπους: GPS, πυξίδα, ήλιο, αστέρια, εμπειρικούς τρόπους.

1. Ποια είναι η Παγκόσμια Ημέρα Μείωσης φυσικών καταστροφών του Ο.Η.Ε.; Πότε γιορτάζεται και με ποιο σκοπό; Ενημερώσου, παρουσίασε στην Ομάδα, στην τάξη ή στους φίλους σου τις πληροφορίες που συγκέντρωσες.
2. Σκέψου και παρουσίασε στην Ομάδα ή την Τάξη σου πρωτότυπους και έξυπνους τρόπους διατήρησης της ψυχραιμίας που θα μπορούσαν να εφαρμοστούν σε κρίσιμες καταστάσεις ή καταστάσεις πανικού.

1. Κάνε μία καμπάνια ενημέρωσης για το έργο και τη δράση των εθελοντικών ομάδων της Πολιτικής Προστασίας της περιοχής σου με στόχο να ενθαρρύνεις το κοινό να συμμετάσχει σε μία από αυτές.
2. Γράψε ένα άρθρο στην εφημερίδα ή/και στα ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης της περιοχής για το έργο και τη δράση του Σώματος Ελληνικού Οδηγισμού σε περιπτώσεις φυσικών καταστροφών.

Ήξερες ότι...

Το 1999, στο σεισμό της Αττικής, περισσότερα από 800 μέλη μας βοήθησαν για μεγάλο διάστημα τους σεισμόπληκτους. Ένα από τα πράγματα που έκαναν ήταν να βοηθήσουν στο στήσιμο καταυλισμών.

4

1. Σε πολλές περιπτώσεις καταστροφών χρειάζεται να στηθεί ένας πρόχειρος καταυλισμός. Μάθε πώς μπορείς να φτιάξεις ένα πρόχειρο κατάλυμα, να στήνεις μία σκηνή τύπου igloo και μία σκηνή λάμδα δεκάρα. Σκέψου και βρες λύσεις για ότι άλλο νομίζεις ότι χρειάζεται για ολιγοήμερη παραμονή σε ένα πρόχειρο καταυλισμό.
2. Μάθε ποιες εθελοντικές ομάδες ενεργοποιούνται σε περίπτωση εκτάκτων αναγκών. Διάλεξε μία και μάθε περισσότερα για αυτή (ίδρυση, ιστορία, πώς γίνεται κάποιος μέλος, δράση, κ.λπ.). Με ποιους τρόπους θα μπορούσες να βοηθήσεις εσύ;

1. Φυσικές καταστροφές - ποιες ήταν οι μεγαλύτερες που συνέβησαν τον 21 αιώνα; Ποιες ήταν οι αιτίες και ποιες οι συνέπειές τους για τον άνθρωπο και το περιβάλλον; Ποια είναι τα συμπεράσματά σου; Προκύπτει κάποιο κοινωνικό μήνυμα; Ετοίμασε μια παρουσίαση για την τάξη ή την Ομάδα ή τους φίλους σου.
2. Για μία εβδομάδα, όπου και αν είσαι (σπίτι, Εστία, σχολείο, φροντιστήριο, στέκι, κ.λπ.) σκέψου σενάρια αυτοπροστασίας (εκκένωση χώρου, εντοπισμός ασφαλούς σημείου, κ.λπ.). Ενθάρρυνε τουλάχιστον 5 φίλους / συμμαθητές / Οδηγούς να κάνουν το ίδιο. Στο τέλος της εβδομάδας, συζητήστε την εμπειρία σας.

1. Γνώρισε τη γειτονιά σου! Ποιοι μένουν στα διπλανά σπίτια, ποιοι είναι οι γείτονές σου. Υπάρχουν άτομα που αντιμετωπίζουν δυσκολίες μετακίνησης ή άτομα που μένουν μόνα; Διοργάνωσε μια συνάντηση – γιορτή στη γειτονιά σου για να γνωριστείτε καλύτερα και να συζητήσετε τι μπορείτε να κάνετε και πως μπορείτε να βοηθήσετε ο ένας τον άλλον σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης.
2. Κάνε μία έρευνα σε φορείς που συγκεντρώνουν είδη πρώτης ανάγκης σε περιπτώσεις εκτάκτων αναγκών (πολιτεία, εθελοντικές οργανώσεις, κ.λπ.). Τι είδη συγκεντρώνουν; Με ποιους τρόπους μπορούν να τα συγκεντρώσουν; Με τι τρόπο τα διανείμουν; Αφού πάρεις όλες τις πληροφορίες που χρειάζεσαι, οργάνωσε μία ομάδα από συνομηλίκους σου και καταστρώστε ένα σχέδιο συγκέντρωσης και διανομής ειδών που θα μπορεί να εφαρμοστεί σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης στην περιοχής σας. Αν υπάρχει ήδη ένα τέτοιο σχέδιο από άλλο φορέα στην περιοχή σας αναζητήστε τον τρόπο με τον οποίο μπορείτε να βοηθήσετε στο έργο του.

Πτυχίο Πολιτικής Προστασίας

Η Πρόοδός μου

Όνομα……
Γαλαξίας/Σμήνος/Ομάδα……
Τοπ. Τμήμα……

Κατηγορίες			
Πυρκαγιές			
Πλημμύρες			
Έντονα καιρικά Φαινόμενα			
Σεισμοί			
Γενικής Ετοιμότητας			

Γλωσσάρι

(*πηγή UN/ISDR "Learning about Natural Disasters: Games and projects for you and your friends)*

Ανεμοστρόβιλος: Ο κατακόρυφος ανοδικά στροβιλισμός της αέριας μάζας, είναι ένα μετεωρολογικό φαινόμενο ιδιαίτερα περιορισμένο τοπικά και σύντομο χρονικά.

Ανθεκτικότητα: Η ικανότητα ενός συστήματος, μιας περιοχής που πιθανόν είναι εκτεθειμένη σε κινδύνους, να προσαρμοστεί μέσω της αντίστασης ή της αλλαγής, προκειμένου να επιτύχει ή να διατηρήσει ένα επιτρεπτό επίπεδο λειτουργίας και δομής.

Απειλή: Ένα φαινόμενο ή διαδικασία που προκαλείται από φυσικές ή ανθρωπογενείς δυνάμεις, το οποίο θέτει σε κίνδυνο ομάδες ανθρώπων, την περιουσία τους και το περιβάλλον τους, όταν δεν έχουν προετοιμαστεί κατάλληλα. Π.χ. οι εκρήξεις ενός ηφαιστείου είναι μία απειλή για όσους ζουν κοντά, ακόμη και αν δεν συμβαίνουν για πολλά χρόνια.

Αστική Πυρκαγιά: Ανεξέλεγκτη φωτιά που καταστρέφει καταστήματα και κατοικίες.

Βιώσιμη Ανάπτυξη: Η ανάπτυξη που συνθέτει κοινωνικούς, οικονομικούς και περιβαλλοντικούς στόχους στην κατεύθυνση: 1) επίτευξης διατηρήσιμης οικονομικής ανάπτυξης με τη δημιουργία ισχυρής παραγωγικής βάσης και έμφαση στην καινοτομία και την αύξηση της απασχόλησης, 2) της εδαφικής και κοινωνικής συνοχής, της δίκαιης κατανομής πόρων και της άρσης των αποκλεισμών, 3) της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος, της βιοποικιλότητας και του τοπίου και της αειφόρου χρήσης των φυσικών πόρων.

Δασική Πυρκαγιά: Ανεξέλεγκτη φωτιά που καταστρέφει δασικές εκτάσεις και βλάστηση καθώς και είδη ζώων. Τέτοιες φωτιές μπορούν να τεθούν εκτός ελέγχου και να επεκταθούν εύκολα. Ανάλογα με τον τύπο βλάστησης ή το υλικό που καίγεται, οι φωτιές χαρακτηρίζονται ως δασικές πυρκαγιές κορμών (επικόρυφες), πυρκαγιές σε χορτολιβαδικές εκτάσεις, πυρκαγιές τύρφης (εδάφους ή υπόγειες).

Διάβρωση Εδάφους: Η διαδικασία με την οποία το υλικό στο επάνω στρώμα της επιφάνειας της Γης (συνήθως ασυμπίεστο χώμα, ιζήματα και πέτρα) μεταφέρεται σε άλλη τοποθεσία. Η διάβρωση είναι είτε μηχανική που προκαλείται από τα καιρικά φαινόμενα (αέρα, βροχή, παγετό, θερμότητα) είτε χημική, που προκαλείται από την ανθρώπινη δραστηριότητα και την προσθήκη των χημικών ουσιών στο έδαφος (όξινη βροχή, τα λιπάσματα, η απώλεια της βλάστησης λόγω της αποψίλωσης των δασών και την υπερβόσκηση κ.α.).

Διαχείριση κινδύνων: Η ικανότητα που αναπτύσσει μια κοινότητα να αντιμετωπίσει σωστά τους κινδύνους έτσι ώστε να μην μετατρέπονται απαραίτητα σε καταστροφές.

Δυνατότητα: Ένας συνδυασμός όλων των ικανοτήτων και των πόρων που είναι διαθέσιμοι σε μία κοινότητα, κοινωνία ή οργάνωση, που μπορεί να περιορίσει το επίπεδο ενός κινδύνου ή τις επιπτώσεις μιας καταστροφής. Μπορεί να περιλαμβάνει φυσικά, θεσμικά, κοινωνικά ή οικονομικά μέσα καθώς και έμπειρο προσωπικό ή συλλογικά χαρακτηριστικά όπως ηγετικές ή διαχειριστικές ικανότητες.

Επιδημία: Η εμφάνιση, σε μία περιοχή, ορισμένης αρρώστιας, συνήθως μολυσματικής, η οποία γρήγορα προσβάλλει μεγάλο αριθμό ατόμων. Μπορεί να περιορίζεται γεωγραφικά σε ένα τόπο ή μια ολόκληρη χώρα.

Ευπάθεια: Η αδυναμία των ανθρώπων και των κοινοτήτων να αντέξουν ένα επικίνδυνο φαινόμενο ή η αδυναμία τους να επανέλθουν μετά από μια καταστροφή.

Ηφαιστειακές εκρήξεις: Εκρήξεις ή εκλύσεις λάβας, στάχτης ή τοξικών αερίων από τα έγκατα της γης μέσω των ηφαιστείων.

Καταστροφή: Η πρόκληση πολύ μεγάλων φθορών ή αλλοιώσεων σε μία κοινότητα ή και αφανισμός της. Οι επιπτώσεις της καταστροφής εξαρτώνται από τον βαθμό της ευπάθειας μιας κοινότητας έναντι μιας συγκεκριμένης απειλής ή της δυνατότητας τους να την αντιμετωπίσουν.

Κατολίσθηση: Η επικίνδυνη ολίσθηση βράχων, δέντρων, χώματος και γενικότερα οποιουδήποτε συστατικού μπορεί να παρασυρθεί ξαφνικά ή γρήγορα σε μία πλαγιά επειδή το έδαφος δεν είναι αρκετά σταθερό. Η κατολίσθηση μπορεί να συμβεί υπό την επίδραση γεωλογικών, μορφολογικών, φυσικών ή ανθρωπογενών παραγόντων, όπως είναι οι βροχοπτώσεις (η πιο συχνή αιτία), οι σεισμοί, οι ηφαιστειακές εκρήξεις ή μια γενική αστάθεια του εδάφους.

Κίνδυνος: Η πιθανότητα μία απειλή (φωτιά, σεισμός, κ.λπ.) να μετατραπεί σε καταστροφή με σοβαρές οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις.

Κλιματική αλλαγή: Μια αλλαγή στο κλίμα που αποδίδεται άμεσα ή έμμεσα σε ανθρώπινες δραστηριότητες οι οποίες αλλοιώνουν την σύνθεση της παγκόσμιας ατμόσφαιρας και συμβαίνει επιπλέον της φυσιολογικής αλλαγής του κλίματος που παρατηρείται κατά συγκεκριμένες περιόδους.

Μετασεισμός: Δονήσεις που ακολουθούν μετά τον κυρίως σεισμό.

Μετριασμός: Μέσα που μειώνουν την ευπάθεια έναντι των απειλών.

Ξηρασία: Η χρονική περίοδος (μήνες ή και χρόνια), κατά την διάρκεια της οποίας μια περιοχή της γης υποφέρει από απουσία βροχής, προκαλώντας σημαντική βλάβη στο έδαφος, στη σοδειά, τα ζώα, τους ανθρώπους προξενώντας μέχρι και το θάνατο.

Πλημμύρα: Η παρουσία τεράστιας ποσότητας νερού που προκαλείται από δυνατές βροχοπτώσεις, την οποία δεν μπορεί να την απορροφήσει το έδαφος.

Πρόληψη καταστροφών: Οι ενέργειες που γίνονται για να προληφθεί μία κατάσταση πριν γίνει καταστροφή.

Προμήθειες έκτακτης ανάγκης: Πόροι που προετοιμάζει κάθε οικογένεια και τους οποίους μπορεί να κουβαλήσει μαζί της γρήγορα σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης. Θα πρέπει να περιλαμβάνουν κονσέρβες τροφής, πόσιμο νερό, ρούχα, φακό και μπαταρίες, ένα κουτί πρώτων βοηθειών και ένα φορητό ραδιόφωνο.

Σεισμός: Ισχυρές κινήσεις στο φλοιό της γης. Προέρχονται από τα έγκατα της γης και μπορεί να προκαλέσουν σημαντικές ζημιές.

Τσουνάμι ή παλιρροϊκό κύμα: Σειρά γιγάντιων κυμάτων που προκαλείται από υποθαλάσσιο σεισμό, ηφαιστειακές εκρήξεις και υποθαλάσσιες κατολισθήσεις.

Τυφώνας: Δυνατοί άνεμοι που αρχίζουν από την θάλασσα και στροβιλίζονται σε τεράστιους κύκλους όπως οι ανεμοστρόβιλοι. Συνήθως ακολουθούνται από βροχή. Είναι γνωστοί επίσης ως κυκλώνες.

Φαινόμενο του θερμοκηπίου: Μια φυσική διαδικασία κατά την οποία η ατμόσφαιρα ενός πλανήτη συγκρατεί θερμότητα και συμβάλλει στην αύξηση της θερμοκρασίας της επιφάνειάς του. Χάρη σ' αυτό το φαινόμενο, η μέση θερμοκρασία της Γης διατηρείται στους 15ο C, γεγονός που επιτρέπει την ύπαρξη ζωής και ανάπτυξης.

Φωτιά: Η χημική αλυσιδωτή αντίδραση που συνδυάζει τρία στοιχεία: οξυγόνο, θερμότητα και μία εύφλεκτη ουσία (καύσιμο).

Χάρτης επικινδυνότητας: Ένα σχέδιο ή μοντέλο που δείχνει τα βασικά στοιχεία μιας κοινότητας, όπως σχολεία, νοσοκομείο, δημαρχείο και άλλα σημαντικά κτίρια καθώς και τις καλλιεργήσιμες εκτάσεις και τα πάρκα. Δείχνει επίσης πιθανά επικίνδυνα μέρη ή περιοχές όπως ποτάμια και άλλες, σημεία όπου μπορούν να συμβούν πλημμύρες, κατολισθήσεις κλπ. Ο χάρτης επίσης αναφέρει τον βαθμό στον οποίο τα σημεία αυτά μπορούν να επηρεαστούν αν εκτεθούν σε κινδύνους.

Ορολογία: Βασικοί όροι για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών

(πηγή το λεξικό όρων που δημοσίευσε τον Μάιο του 2009 η Γραμματεία της Διεθνούς Στρατηγικής για τη Μείωση των Καταστροφών (UN/ISDR) («2009 UN/ISDR Terminology on Disaster Risk Reduction »).

Αποδεκτός κίνδυνος (Acceptable risk):Το επίπεδο απώλειας μιας κοινωνίας ή μιας κοινότητας θεωρείται αποδεκτό δεδομένης της υπάρχουσας κοινωνικής, οικονομικής, πολιτικής, πολιτιστικής, τεχνικής και περιβαλλοντικής κατάστασης.
Από μηχανικής πλευράς, ο αποδεκτός κίνδυνος χρησιμοποιείται επίσης για την αξιολόγηση των διαρθρωτικών και μη διαρθρωτικών μέτρων που λαμβάνονται για τη μείωση πιθανών ζημιών σε επίπεδο που δεν βλάπτει τους ανθρώπους και την περιουσία.

Γεωλογικός κίνδυνος (Geological hazard):Φυσικές διεργασίες ή φαινόμενα που μπορούν να προκαλέσουν απώλεια ζωής ή τραυματισμό, υλικές ζημιές, κοινωνικές και οικονομικές διαταραχές ή περιβαλλοντική υποβάθμιση.
Ο γεωλογικός κίνδυνος περιλαμβάνει εσωτερικές διεργασίες γης ή τεκτονική προέλευση, όπως σεισμούς, γεωλογική αστοχία, τσουνάμι, ηφαιστειακή δραστηριότητα και εκπομπές, καθώς και εξωτερικές διεργασίες όπως μαζικές κινήσεις: κατολισθήσεις, καταλήψεις πετρωμάτων, καταρράκτες ή χιονοστιβάδες, καταρρεύσεις επιφανειών, εκτεταμένα εδάφη και συντρίμμια ή ροών λάσπης.
Οι γεωλογικοί κίνδυνοι μπορεί να είναι απλοί, διαδοχικοί ή συνδυασμένοι στην προέλευση και τα αποτελέσματά τους.

Διακινδύνευση (Risk)**:** Στο πεδίο της διαχείρισης των καταστροφών, η διακινδύνευση (risk) εκφράζει το συνδυασμό της πιθανότητας να συμβεί ένα συμβάν και των ενδεχόμενων αρνητικών συνεπειών του. Στα ελληνικά, ο όρος «risk» αποδίδεται από ορισμένες επιστημονικές και επαγγελματικές ομάδες και ως κίνδυνος. Ο όρος έχει δύο διακριτές σημασίες: στην κοινή χρήση του, η έμφαση συνήθως δίνεται στην ιδέα της πιθανότητας ή της τύχης (π.χ. κίνδυνος ατυχήματος), σε πιο τεχνικά-επιστημονικά πλαίσια, η έμφαση συνήθως δίνεται στις συνέπειες, σε όρους «πιθανών απωλειών» από κάποια συγκεκριμένη αιτία σε κάποιο συγκεκριμένο μέρος, για κάποιο συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι οι άνθρωποι δεν μοιράζονται κατ' ανάγκην την ίδια αντίληψη για τη σημασία και τις θεμελιώδεις αιτίες διακινδύνευσης.

Διαχείριση έκτακτης ανάγκης (Emergency management): Η οργάνωση και η διαχείριση των πόρων και των ευθυνών για την αντιμετώπιση όλων των πτυχών των καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, ιδίως όσον αφορά την ετοιμότητα, την ανταπόκριση και την αποκατάσταση.
Η διαχείριση έκτακτης ανάγκης περιλαμβάνει σχέδια, δομές και ρυθμίσεις που έχουν θεσπιστεί για την ανάληψη κανονικών προσπαθειών από κυβερνητικούς, εθελοντικούς και ιδιωτικούς οργανισμούς με ολοκληρωμένο και συντονισμένο τρόπο ώστε να ανταποκρίνονται στο πλήρες φάσμα των αναγκών έκτακτης ανάγκης. Αυτό είναι επίσης γνωστό ως διαχείριση καταστροφών.

Διαχείριση κινδύνου καταστροφών (Disaster risk management): Η συστηματική διαδικασία χρήσης διοικητικών αποφάσεων, οργάνωσης, επιχειρησιακών δεξιοτήτων και ικανοτήτων για την εφαρμογή πολιτικών και στρατηγικών αντιμετώπισης κινδύνων , σε σχέση με τις ικανότητες της κοινωνίας και των κοινοτήτων , για τη μείωση των επιπτώσεων των φυσικών κινδύνων και των συναφών περιβαλλοντικών και τεχνολογικών καταστροφών. Αυτό περιλαμβάνει όλες τις μορφές δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των διαρθρωτικών και μη διαρθρωτικών μέτρων για την αποφυγή (πρόληψη) ή τον περιορισμό (μετριασμό και ετοιμότητα) των δυσμενών επιπτώσεων των κινδύνων.

Έκθεση: Άνθρωποι, περιουσίες, συστήματα ή άλλα στοιχεία που υπάρχουν σε επικίνδυνες περιοχές και επομένως υπόκεινται ενδεχομένως σε απώλειες. Μέτρο της έκθεσης μπορεί να αποτελεί ο αριθμός των ανθρώπων ή οι τύποι των αγαθών σε μια περιοχή. Αυτά μπορεί να συνδυαστούν με την τρωτότητα των στοιχείων που είναι εκτεθειμένα σε ένα συγκεκριμένο κίνδυνο, προκειμένου να εκτιμηθεί ποσοτικά η διακινδύνευση στην περιοχή ενδιαφέροντος.

Επικινδυνότητα (Hazard): Ένα επικίνδυνο φαινόμενο, ουσία, ανθρώπινη δραστηριότητα ή συνθήκη, που μπορεί να προκαλέσει απώλεια ζωής, τραυματισμό ή άλλες επιπτώσεις στην υγεία, απώλεια περιουσίας, απώλεια των προς το ζην και υπηρεσιών, κοινωνική και οικονομική διαταραχή ή περιβαλλοντική ζημία. Τα επικίνδυνα φαινόμενα είναι γεωλογικής, μετεωρολογικής, υδρολογικής, ωκεανογραφικής, βιολογικής και τεχνολογικής προέλευσης και επιδρούν σε μερικές περιπτώσεις σε συνδυασμό. Στα ελληνικά, ο όρος «hazard» αποδίδεται από ορισμένες επιστημονικές και επαγγελματικές ομάδες και ως κίνδυνος.

Καταστροφή (Disaster): Μια σοβαρή διατάραξη της λειτουργίας της κοινωνίας που περιλαμβάνει εκτεταμένες ανθρώπινες, υλικές, οικονομικές ή περιβαλλοντικές απώλειες και επιπτώσεις, που υπερβαίνουν την ικανότητα της κοινωνίας να τις αντιμετωπίσει με ίδιους πόρους. Οι καταστροφές συχνά περιγράφονται ως αποτέλεσμα ενός συνδυασμού έκθεσης σε έναν κίνδυνο, συνθηκών τρωτότητας που υπάρχουν και ανεπάρκειας της ικανότητας ή των μέτρων για μείωση ή αντιμετώπιση των πιθανών αρνητικών συνεπειών. Οι επιπτώσεις καταστροφής μπορεί να περιλαμβάνουν απώλειες ζωής, τραυματισμούς, ασθένεια και άλλες αρνητικές συνέπειες στην φυσική, διανοητική και κοινωνική ευεξία, μαζί με βλάβες ακινήτων, καταστροφή αγαθών, απώλεια υπηρεσιών, κοινωνική και οικονομική διατάραξη και περιβαλλοντική υποβάθμιση.

Κλιματικές μεταβολές (Climate change): Το κλίμα ενός τόπου ή μιας περιοχής αλλάζει εάν σε μια εκτεταμένη περίοδο (συνήθως δεκαετίες ή και περισσότερο) υπάρχει μια στατιστικά σημαντική αλλαγή στις μετρήσεις είτε της μέσης κατάστασης είτε της μεταβλητότητας του κλίματος για τον συγκεκριμένο τόπο ή περιοχή. Οι αλλαγές στο κλίμα μπορεί να οφείλονται σε φυσικές διεργασίες ή σε επίμονες ανθρωπογενείς αλλαγές στην ατμόσφαιρα ή στη χρήση της γης. Ο ορισμός της κλιματικής αλλαγής που χρησιμοποιείται στη Σύμβαση Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την Αλλαγή του Κλίματος είναι πιο περιορισμένος, καθώς περιλαμβάνει μόνο τις αλλαγές που οφείλονται άμεσα ή έμμεσα στην ανθρώπινη δραστηριότητα.

Μείωση του κινδύνου καταστροφών (Disaster risk reduction/disaster reduction):Το εννοιολογικό πλαίσιο των στοιχείων που εξετάζονται με τις δυνατότητες ελαχιστοποίησης των τρωτών σημείων και των κινδύνων καταστροφών σε ολόκληρη την κοινωνία, αποφυγής (πρόληψης) ή περιορισμού (μετριασμού και ετοιμότητας) των δυσμενών επιπτώσεων των κινδύνων στο ευρύ πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης.
Το πλαίσιο μείωσης του κινδύνου καταστροφών αποτελείται από τους ακόλουθους τομείς δράσης, όπως περιγράφεται στη δημοσίευση ISDR 2002 "Ζώντας με Κίνδυνο: μια παγκόσμια ανασκόπηση των πρωτοβουλιών μείωσης των καταστροφών", σελ. 23:
1.Ευαισθητοποίηση και εκτίμηση κινδύνων, συμπεριλαμβανομένης της ανάλυσης κινδύνων και ανάλυσης ευπάθειας / χωρητικότητας
2.Ανάπτυξη της γνώσης, συμπεριλαμβανομένης της εκπαίδευσης, της κατάρτισης, της έρευνας και της πληροφόρησης ·
3.Δημόσια δέσμευση και θεσμικά πλαίσια, συμπεριλαμβανομένης της οργανωτικής πολιτικής, της πολιτικής, της νομοθεσίας και της κοινοτικής δράσης. Εφαρμογή μέτρων που περιλαμβάνουν την περιβαλλοντική διαχείριση, τη χρήση γης και τον πολεοδομικό σχεδιασμό, την προστασία των κρίσιμων εγκαταστάσεων, την εφαρμογή της επιστήμης και της τεχνολογίας, την εταιρική σχέση και τη δικτύωση και τα χρηματοδοτικά μέσα.

Μείωση των επιπτώσεων (Mitigation): Διαρθρωτικά και μη διαρθρωτικά μέτρα που έχουν ληφθεί για τον περιορισμό των δυσμενών επιπτώσεων των φυσικών κινδύνων, της υποβάθμισης του περιβάλλοντος και των τεχνολογικών κινδύνων.

Οικοσύστημα (Ecosystem): Ένα πολύπλοκο σύνολο σχέσεων ζωντανών οργανισμών που λειτουργούν ως μονάδα και αλληλοεπιδρούν με το φυσικό τους περιβάλλον.
Τα όρια του τι μπορεί να ονομαστεί ένα οικοσύστημα είναι κάπως αυθαίρετο, ανάλογα με την εστίαση ενδιαφέροντος ή τη μελέτη. Έτσι, η έκταση ενός οικοσυστήματος μπορεί να κυμαίνεται από πολύ μικρές χωρικές κλίμακες έως, τελικά, ολόκληρη τη Γη (IPCC, 2001).

Πρόληψη (Prevention): Δραστηριότητες πρόληψης για την άμεση αποφυγή των αρνητικών επιπτώσεων των κινδύνων και των μέσων για την ελαχιστοποίηση των σχετικών περιβαλλοντικών, τεχνολογικών και βιολογικών καταστροφών. Ανάλογα με την κοινωνική και τεχνική σκοπιμότητα και τις εκτιμήσεις κόστους / οφέλους, η επένδυση σε προληπτικά μέτρα δικαιολογείται σε περιοχές που συχνά πλήττονται από καταστροφές. Στο πλαίσιο της ευαισθητοποίησης και της εκπαίδευσης του κοινού, που σχετίζονται με τη μείωση του κινδύνου καταστροφών, η μεταβαλλόμενη στάση και η συμπεριφορά συμβάλλουν στην προώθηση μιας «κουλτούρας πρόληψης».

Πρόωρη προειδοποίηση (Early warning): Η παροχή έγκαιρης και αποτελεσματικής πληροφόρησης, μέσω αναγνωρισμένων οργανισμών, που επιτρέπει σε άτομα που εκτίθενται σε κίνδυνο να αναλάβουν δράση για να αποφύγουν ή να μειώσουν τον κίνδυνο τους και να προετοιμαστούν για αποτελεσματική απάντηση.
Τα συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης περιλαμβάνουν μια σειρά ενεργειών και συγκεκριμένα: κατανόηση και χαρτογράφηση του κινδύνου, παρακολούθηση και πρόβλεψη επικείμενων εκδηλώσεων, επεξεργασία και διάδοση κατανοητών προειδοποιήσεων προς τις πολιτικές αρχές και τον πληθυσμό και ανάληψη κατάλληλων και έγκαιρων ενεργειών για την αντιμετώπιση των προειδοποιήσεων.

Τρωτότητα (Vulnerability) : Χαρακτηριστικά και συνθήκες που καθιστούν ευπαθή μια κοινότητα, ένα σύστημα ή μια υποδομή στην επίδραση ενός επικίνδυνου φαινομένου. Υπάρχουν πολλές όψεις της τρωτότητας που συνδέονται με διάφορους φυσικούς, κοινωνικούς, οικονομικούς και περιβαλλοντικούς παράγοντες. Τέτοιοι παράγοντες είναι χαμηλής ποιότητας μελέτη και κατασκευή κτιρίων και έργων υποδομής, ανεπαρκής συντήρηση υποδομών, έλλειμμα στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού, κακή εκτίμηση της επικινδυνότητας και υστέρηση στη λήψη κατάλληλων μέτρων, αλόγιστη χρήση περιβαλλοντικών πόρων. Η τρωτότητα μπορεί να παρουσιάζει σημαντική ανισοκατανομή μέσα στην ίδια κοινότητα και διακυμάνσεις στο χρόνο.

Φυσικοί κίνδυνοι (Natural hazards): Φυσικές διεργασίες ή φαινόμενα που συμβαίνουν στη βιόσφαιρα και ενδέχεται να συνιστούν ζημιογόνο γεγονός.
Οι φυσικοί κίνδυνοι μπορούν να ταξινομηθούν ανά προέλευση, ήτοι γεωλογικοί, υδρομετεωρολογικοί ή βιολογικοί. Τα επικίνδυνα συμβάντα μπορεί να ποικίλουν σε μέγεθος ή ένταση, συχνότητα, διάρκεια, περιοχή έκτασης, ταχύτητα εκδήλωσης, χωρική διασπορά και χρονική απόσταση.

Πηγές - Βιβλιογραφία

1. Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας | Υπουργείο Εσωτερικών: https://www.civilprotection.gr /
2. https://www.civilprotection.gr/sites/default/gscp_uploads/teliko_gia_istoselida_9.9mb.pdf / Οδηγός Αυτοπροστασίας
3. Οργανισμός Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας (Ο.Α.Σ.Π.): http://www.oasp.gr,
4. Ο.Α.Σ.Π. (2012): Φυλλάδιο με τίτλο: «Προετοιμάσου από Τώρα για το Σεισμό», http://www.oasp.gr/sites/default/files/OASP_tetraptixo_low_0.pdf
5. Πυροσβεστικό Σώμα Ελλάδος: https://www.fireservice.gr/
6. https://el.wikipedia.org/wiki/Πολιτική Προστασία
7. http://www.keelpno.gr
8. Γραφείο Ο.Η.Ε.-Διεθνή Στρατηγική για τη μείωση καταστροφών: https://www.unisdr.org/
9. Πολιτική Προστασία και Αυτοδιοίκηση: https://www.eetaa.gr/ekdoseis/pdf/137.pdf
10. Ειδική Γραμματεία Υδάτων: http://floods.ypeka.gr/
11. FEMA (Federal Emergency Management Agency): https://www.fema.gov/
12. Ready Campaing: https://www.ready.gov/

Χρήσιμοι σύνδεσμοι

Φορείς του ελληνικού κράτους

- Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία http://www.hnms.gr/hnms/greek/index_html
- Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών http://www.gein.noa.gr/en/
- Εθνικό Κέντρο Άμεσης Βοήθειας http://www.ekab.gr/web/
- Ελληνική Αστυνομία http://www.hellenicpolice.gr/newsite.php?&lang=
- Λιμενικό Σώμα Ελλάδος http://www.hcg.gr/
- Πρόγραμμα Διαύγεια http://et.diavgeia.gov.gr/f/yptp/find/unit:621
- Πυροσβεστικό Σώμα Ελλάδος http://www.fireservice.gr/pyr/site/home.csp

Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών

- Διεθνής Στρατηγική για τη Μείωση των Καταστροφών ((ISDR) https://www.unisdr.org/
- Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών για τη μείωση καταστροφών http://www.preventionweb.net/english/

Ευρωπαϊκοί οργανισμοί

- Ευρωπαϊκή Επιτροπή: http://ec.europa.eu/
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Μονάδα Πολιτικής Προστασίας: http://ec.europa.eu/echo/civil_protection/civil/
- Συμβούλιο Ευρώπης: http://hub.coe.int/

Ερυθρός Σταυρός

- Διεθνής Ερυθρός Σταυρός: http://www.icrc.org
- Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός: http://www.redcross.gr
- Σώμα Εθελοντών Σαμαρειτών, Διασωστών και Ναυαγοσωστών Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού: http://www.samarites.gr
- Παγκόσμιος Μετεωρολογικός Οργανισμός: http://www.wmo.int/pages/index_en.html
- Διεθνής Υπηρεσία ατομικής ενέργειας: http://www.iaea.org/

Πληροφορίες και Οδηγίες για τα Στελέχη

Εισαγωγή

Το «Πτυχίο Πολιτικής Προστασίας», δημιουργήθηκε τον Αύγουστο του 2018, με αφορμή την τελευταία τραγωδία που συνέβη στην χώρα μας - τη φονική πυρκαγιά στην Ανατολική Αττική στις 23 Ιουλίου.

Το Σώμα Ελληνικού Οδηγισμού, με εθελοντές του αλλά και φίλους που υποστήριξαν την προσπάθεια, βρέθηκε από την πρώτη στιγμή στις πληγείσες περιοχές και πρόσφερε σημαντικές υπηρεσίες.

Σε πολλές περιπτώσεις, επιβεβαιώσαμε (όπως ήταν φυσικό) ότι η ενημέρωση, η κατάλληλη προετοιμασία και η ψυχραιμία οδήγησε σε αποφάσεις και ενέργειες που έσωσαν ζωές και περιουσίες, όπως και το αντίθετο.

Αιτιολόγηση

Ο σεισμός της Αθήνας το 1999, οι πυρκαγιές της Ηλείας το 2007, οι πλημμύρες της Μάνδρας στη Δυτική Αττική το 2017, είναι τρία ακόμα παραδείγματα, από το πρόσφατο μάλιστα παρελθόν, για τα τραγικά αποτελέσματα που μπορεί να επιφέρει μία καταστροφή. Είναι επίσης, και μια «απόδειξη» ότι οι καταστροφές συμβαίνουν!

Ακόμα και αν καταφέρναμε να επιφέρουμε τεράστιες θετικές αλλαγές - για παράδειγμα στο περιβάλλον και στο κλίμα - στην προετοιμασία και στην αντιμετώπιση, δεν θα καταφέρναμε να εξαλείψουμε τις φυσικές καταστροφές. Ένας σεισμός, μια έκρηξη ηφαιστείου ακόμα και μια δασική πυρκαγιά, με ότι μέτρα και αν πάρουμε, πάλι θα συμβεί. Μία πυρκαγιά στο δάσος μπορεί να είναι ένα απόλυτο φυσικό αποτέλεσμα καθώς η φύση φροντίζει για την αυτοπροστασία της, καίγοντας τμήματα του δάσους με σκοπό την αναγέννησή του.

Το καλύτερο που έχουμε να κάνουμε λοιπόν είναι η ενημέρωση, η πρόβλεψη, η προετοιμασία γιατί αυτό που σίγουρα μπορούμε να αλλάξουμε είναι οι συνέπειες! Φυσικά, σε πολλές περιπτώσεις μπορούμε και να αποφύγουμε τελείως την καταστροφή και αυτό όμως, απαιτεί ενημέρωση, πρόβλεψη, προετοιμασία και στάση ζωής.

Τι μπορούμε να κάνουμε

Ας μιλήσουμε λοιπόν στα παιδιά μας για τους κινδύνους που κρύβει, για παράδειγμα, μια καταιγίδα αλλά και για το φαινόμενο το ίδιο. Ας καθίσουμε πίσω από ένα παράθυρο σε ένα καταφύγιο τον χειμώνα, τη στιγμή μιας καταιγίδας, να παρατηρήσουμε το φαινόμενο, να θαυμάσουμε τις εναλλαγές των χρωμάτων στον ουρανό, να ακούσουμε τους ήχους, να μυρίσουμε το βρεγμένο χώμα αμέσως μετά. Ας εξηγήσουμε το φαινόμενο, ας μιλήσουμε για τον κύκλο του νερού, για τα σύννεφα, τους ανέμους, τις αστραπές και τις βροντές. Ας αναρωτηθούμε τι συμβαίνει στη φύση μετά από μία καταιγίδα, αν είναι ωφέλιμο ή όχι και τι μπορεί να συμβεί στο αστικό περιβάλλον. Αν οι ανθρώπινες ενέργειες μετατρέπουν αυτό το φαινόμενο σε επικίνδυνο για ανθρώπινες ζωές και περιουσίες. Τι γίνεται όταν οι άνθρωποι κόβουν αλόγιστα δέντρα, μπαζώνουν ποτάμια για να φτιάξουν δρόμους, κλείνουν ρέματα για να χτίσουν σπίτια. Τι συμβαίνει όταν με τις καθημερινές μας ενέργειες επιβαρύνουμε το περιβάλλον και επιφέρουμε τη λεγόμενη κλιματική αλλαγή με αποτέλεσμα όλο και πιο ακραία καιρικά φαινόμενα.

Αν γίνει αυτό, τότε θα έχουμε κάνει ήδη την μισή δουλειά. Τα παιδιά θα γνωρίζουν το φαινόμενο σαν κάτι φυσιολογικό και θα γνωρίζουν ότι οι ανθρώπινες ενέργειες, μπορούν να το μετατρέψουν ή όχι σε κάτι καταστροφικό. Τότε, θα είναι έτοιμα να αποκτήσουν θετικές στάσεις και συμπεριφορές απέναντι στα φαινόμενα, όπως να ζουν με τρόπο που σέβεται την φύση και τη δύναμή της, να προετοιμάζονται για να είναι έτοιμα για κάθε περίπτωση. Τότε, θα μπορούν να ενεργήσουν ψύχραιμα κατά τη διάρκεια ενός φαινομένου αλλά και μετά. Τότε, θα έχουμε τους αυριανούς ενημερωμένους και έτοιμους πολίτες που ζουν με σεβασμό για την κοινωνία και τη φύση. Κάπως έτσι, αλλάζει ο κόσμος! Το «Πτυχίο Πολιτικής Προστασίας», δίνει ακριβώς αυτή την ευκαιρία.

Το Πτυχίο Πολιτικής Προστασίας

Φυσικά, ο τρόπος για να γίνει αυτό διαφέρει για κάθε ηλικία. Οι δραστηριότητες που περιλαμβάνει το Πτυχίο, είναι σχεδιασμένες έτσι ώστε να ανταποκρίνονται στα χαρακτηριστικά της ηλικίας των παιδιών. Κάθε παιδί δηλαδή, θα

ασχοληθεί με τις δραστηριότητες που μπορεί και θέλει να κάνει. Μέσα από αυτές, προφανώς, δεν θα μάθει τα πάντα για την πολιτική προστασία αλλά αρκετά, για να γνωρίζει ότι πρέπει να ενημερώνεται, να προετοιμάζεται και να αντιδρά στον βαθμό που του αναλογεί. Πρέπει όμως, να είστε πολύ προσεχτικοί, ιδιαίτερα με τα μικρότερα παιδιά, να μην δημιουργηθεί αίσθημα ανασφάλειας και φόβου. Πολύ σημαντικό ρόλο καλείστε να πάρετε εσείς, τα Στελέχη. Πρωτίστως, η δική σας ενημέρωση είναι πολλή σημαντική. Μελετήστε τις πηγές που βρίσκονται στο παρόν εγχειρίδιο, αναζητήστε επαγγελματίες και ειδικούς ανά τομέα, τόσο για την δική σας ενημέρωση όσο και για να χρησιμοποιηθούν έγκυρες οδηγίες κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του Πτυχίου. Επιβεβαιώστε ότι όλα όσα ετοιμάσουν και παρουσιάσουν τα παιδιά θα είναι έγκυρα, έτσι ώστε να μην δοθούν λάθος πληροφορίες που μπορεί να οδηγήσουν σε λάθος ενέργειες. Τονίστε τη σπουδαιότητα της συνεχούς ενημέρωσης, καθώς η έρευνα και η εμπειρία κατά καιρούς αλλάζουν τα δεδομένα. Ενθαρρύνετε τα παιδιά για να ξεκινήσουν το Πτυχίο και υποστηρίξτε την προσπάθειά τους κατά την διάρκεια.

Σκοπός

Ο σκοπός του Πτυχίου Πολιτικής Προστασίας είναι τα παιδιά να υιοθετήσουν μια υπεύθυνη στάση απέναντι σε καταστάσεις εκτάκτων αναγκών / κινδύνων, αυτή της συμμετοχής, της διαρκούς ενημέρωσης, της προετοιμασίας, της ετοιμότητας, της αυτοπροστασίας και της προστασίας των άλλων.

Διάρθρωση

1. Παρουσίαση του Πτυχίου
2. Εξέλιξη του Πτυχίου
3. Ολοκλήρωση του Πτυχίου

1.Παρουσίαση του Πτυχίου

Η δράση (Εισαγωγική Συγκέντρωση)
* Παιχνίδι Πολιτικής Προστασίας (βλ. αναλυτικά στο παράρτημα Β)

Στόχοι
* Η εισαγωγή των παιδιών και Στελεχών στην έννοια του Πτυχίου Πολιτικής Προστασίας.

* Κατανόηση της σπουδαιότητας της σωστής προετοιμασίας για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και η σημαντικότητα του ρόλου που κατέχει η διατήρηση της ψυχραιμίας.

* Ενεργός συμμετοχή στην δραστηριότητα, παιδιών και ενηλίκων, που δεν είναι μέλη του Οδηγισμού.

* Συνειδητοποίηση των μελών μας, παιδιών και ενήλικων, αλλά και μη μελών μας, της διαχρονικότητας, της αξίας και της συνεχούς εξέλιξης του Ελληνικού Οδηγισμού.

Συνθήκες διεξαγωγής
* Εντός Εστίας - Συμμετοχή Οδηγικών Ομάδων και Στελεχών.
* Εκτός Εστίας - Στην πόλη (γειτονιά, πάρκο, πλατεία) με τη συμμετοχή των Οδηγικών Ομάδων, των Στελεχών, των Στελεχών SOS, του Τοπικού Συμβουλίου, της Ομάδας Συνεργασίας, των φίλων του Οδηγισμού, των παιδιών και γονέων της πόλης.

Η Εισαγωγική Συγκέντρωση έχει σχεδιαστεί ως μία πρόταση, κυρίως για τις ηλικίες του Κλάδου Αστεριών και του Κλάδου Πουλιών. Ανάλογα με τις ηλικιακές ανάγκες και το πλαίσιο της Ομάδας σας, μπορείτε είτε να την προσαρμόσετε είτε να την τροποποιήσετε, ώστε να είναι σε αντιστοιχία με την δυναμική της δικής σας Ομάδας. Σύμφωνα με τους στόχους της Εισαγωγικής Συγκέντρωσης, όπως αναφέρονται, έχετε την δυνατότητα να δημιουργήσετε το δικό σας σενάριο ή μια άλλη διαφορετική και εναλλακτική πρόταση αντί αυτής, που θα ανταποκρίνεται καλύτερα, στην Ενωμοτία (Κλάδος Οδηγών) ή στην Ομάδα (Κλάδος Οδηγών - Κλάδος Μεγάλων Οδηγών). Στην περίπτωση Ενωμοτιακής δράσης ή δουλειάς από Επιτροπή Μεγάλων Οδηγών, φροντίσετε η μετατροπή από την Ενωμοτία ή την Επιτροπή, να διατηρήσει το πνεύμα και τους στόχους της Εισαγωγικής Συγκέντρωσης, εναρμονισμένης πάντοτε στα αντίστοιχα χαρακτηριστικά ηλικίας των παιδιών.

Σημ. η Εισαγωγική αυτή Συγκέντρωση, μπορεί να είναι μια θαυμάσια ευκαιρία για Άνοιγμα χρονιάς με εξωστρέφεια εφόσον επιλέξετε η δράση να γίνει εκτός Εστίας, με την συμμετοχή και ανθρώπων εκτός Οδηγισμού. Σε αυτή την περίπτωση, συνδυάστε την δράση και με άλλα πράγματα όπως με ένα περίπτερο /έκθεση με την δράση του Σώματος Ελληνικού

Οδηγισμού -ιδιαίτερα στις καταστροφές- ή ότι άλλο σκεφτείτε. Φροντίστε να έχετε ενημερωτικό υλικό για να διανείμετε και γιατί όχι και αιτήσεις εγγραφών.

Επιπλέον για την παρουσίαση του Πτυχίου, σας στέλνουμε ένα ενδιαφέρον εκπαιδευτικό παιχνίδι, το «Riskland». Είναι μέρος της έκδοσης «Μαθαίνοντας για την πρόληψη καταστροφών», προϊόν κοινής προσπάθειας του γραφείου για τη Διεθνή Στρατηγική του Ο.Η.Ε. για τη μείωση καταστροφών (UNISDR), της UNICEF, της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας Ελλάδος (Γ.Γ.Π.Π.) και της Υπ/νσης Group Business Continuity Management & Enterprise Risk Management της COSMOTE και έχετε την επιλογή είτε να το εντάξετε ως δράση κατά την διάρκεια της εισαγωγικής συγκέντρωσης, είτε να το χρησιμοποιήσετε σε δεύτερο χρόνο κατά την διάρκεια της χρονιάς.

2.Εξέλιξη του Πτυχίου

Μετά από την εισαγωγική Συγκέντρωση, δώστε την ευκαιρία στα παιδιά να διαβάσουν το Πτυχίο ή παρουσιάστε τις δραστηριότητες από τις καρτέλες για τον Κλάδο Αστεριών.

Για τους Κλάδους Πουλιών / Οδηγών και Μεγάλων Οδηγών δώστε ένα χρονικό περιθώριο να επιλέξουν με ποιες από τις δραστηριότητες θέλουν να ασχοληθούν.

Εντάξτε τις δραστηριότητες στον προγραμματισμό της Ομάδας, όπως προβλέπεται από το σύστημα Προόδου του κάθε Κλάδου. Σκεφτείτε και αποφασίστε: ποιες δραστηριότητες θα αξιολογηθούν στην Ομάδα ή σε ειδικούς, αν χρειάζεται να εντάξετε στον προγραμματισμό δραστηριότητες εκτός Εστίας, όπως επισκέψεις σε φορείς ή και εντός Εστίας με ειδικούς ως αποτέλεσμα των δραστηριοτήτων ή ως προετοιμασία για τις δραστηριότητες.

Παρακολουθείστε την πρόοδο των παιδιών με την βοήθεια του ειδικού εντύπου που υπάρχει στο Πτυχίο.

Επικοινωνήστε με τον υπεύθυνο κάθε Κλάδου για οποιαδήποτε βοήθεια, τυχόν απορίες ή αλλαγές στις δραστηριότητες.

3.Ολοκλήρωση του Πτυχίου

Για κάθε παιδί που ολοκληρώνει τις απαιτούμενες δραστηριότητες, στείλτε στον υπεύθυνο του Κλάδου την συμπληρωμένη καρτέλα προόδου έτσι ώστε να παραλάβετε το σήμα του Πτυχίου.

Οργανώστε την απονομή του Πτυχίου, όπως συνηθίζετε για τις απονομές Πτυχίων. Εναλλακτικά, μπορείτε να οργανώσετε μια εκδήλωση, ανοιχτή προς το κοινό, στην οποία μπορείτε να δείξετε την δουλειά των παιδιών και να απονείμετε εκεί τα Πτυχία.

Καλή Επιτυχία!

Το πρόγραμμα σχεδιάστηκε από τους:

Κέλλυ Φραγκουδάκη
Ρεβέκα Λάμπρου
Σταυρούλα Γουρλώνη
Μαρίνα Μητσόγλου
Μαρία Γιούτσου
Μαρία Καρακεσίογλου

Για το ΣΩΜΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΟΔΗΓΙΣΜΟΥ
Αύγουστος 2018

Παράρτημα Α

Συγκεντρωτικές καρτέλες για τον Κλάδο Αστεριών

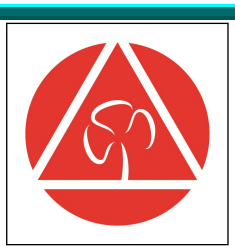

ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ

Επισκέψου τον Πυροσβεστικό Σταθμό της περιοχής σου. Ζήτησε από ένα πυροσβέστη να σου δείξει την στολή του και τον εξοπλισμό του. Ρώτησε τον ακόμα να σου πει τι μπορείς να κάνεις εσύ για να προστατέψεις τον εαυτό σου από τη φωτιά.

Με τη βοήθεια ενός ενήλικα, εξήγησε αυτά που έμαθες σε έναν φίλο σου.

Ζήτησε από τη δασκάλα /τον δάσκαλό σου στο σχολείο, να καλέσει ένα πυροσβέστη στην τάξη σας για να μάθουν οι συμμαθητές σου όσα έμαθες και εσύ.

ΠΛΗΜΜΥΡΕΣ

Κάνε ένα πείραμα για να καταλάβεις την δύναμη του νερού! Σε έναν ανοιχτό χώρο που δεν πειράζει να πέσει νερό (μπαλκόνι, κήπο. κ.λπ.) τοποθέτησε ένα πλαστικό παιχνίδι σου. Στάσου σε κοντινή απόσταση και ρίξε νερό: την πρώτη φορά ρίξε λίγο νερό με ένα νεροπίστολο ή ένα καλαμάκι, τη δεύτερη φορά ρίξε με ένα ποτήρι περισσότερο νερό και την τρίτη φορά χρησιμοποίησε ένα κουβαδάκι για να ρίξεις ακόμα περισσότερο νερό. Παρατήρησε τι συμβαίνει στο παιχνίδι σου κάθε φορά που αυξάνεις την ποσότητα του νερού. Το νερό έχει πολλή μεγάλη δύναμη και μπορεί να παρασύρει μέχρι και άνθρωπο, όπως ακριβώς έγινε και με το παιχνίδι σου. Για τον λόγο αυτό δεν πρέπει να περπατάμε ποτέ σε ένα πλημμυρισμένο δρόμο.

Δείξε το πείραμα στο μικρότερο αδερφάκι σου ή σε ένα φίλο σου για να καταλάβει και αυτός τη δύναμη του νερού.

Ζήτησε την άδεια της δασκάλας / του δασκάλου σου για να κάνεις το πείραμα και στην τάξη σου.

ΣΕΙΣΜΟΙ

Συζήτησε με τους γονείς σου και αποφασίστε ποιο είναι το ασφαλές σημείο στο σπίτι που μπορείς να σταθείς για να προστατευτείς σε περίπτωση σεισμού. Κάντε μία «πρόβα»: Κάποιος μεγάλος θα φωνάξει τη λέξη σεισμός ή μπορεί να σφυρίξει με μία σφυρίχτρα. Αυτό θα είναι το σύνθημα για να τρέξεις στο σημείο ασφάλειας που έχετε αποφασίσει. Κάνε την πρόβα 2-3 φορές ξεκινώντας κάθε φορά από διαφορετικό δωμάτιο.

Επαναλάβετε τη διαδικασία στον Γαλαξία.

Ζήτησε από τη δασκάλα / δάσκαλό σου να κάνετε μια τέτοια πρόβα και στην τάξη, αφού βρείτε πιο είναι το ασφαλές σημείο για κάθε παιδί.

ΕΝΤΟΝΑ ΚΑΙΡΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

Για να προστατέψεις τον εαυτό σου από την πολλή ζέστη ή το έντονο κρύο πρέπει να ξέρεις να ντύνεσαι κατάλληλα.. Τι ρούχα πρέπει να φοράς όταν έχει πολλή ζέστη και τι ρούχα όταν έχει έντονο κρύο; Βρες στην ντουλάπα σου από ένα σύνολο για κάθε περίπτωση.

Βοήθησε το μικρότερο αδερφάκι σου ή έναν φίλο σου να κάνει το ίδιο με τα δικά του ρούχα.

Ζήτησε από τη δασκάλα /τον δάσκαλό σου, να δείξεις στους συμμαθητές σου αυτό που έμαθες. Ζήτησέ τους να κάνουν και αυτοί το ίδιο όταν πάνε σπίτι τους.

ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑΣ

Σε περίπτωση που βρεθείς σε έκτακτη ανάγκη και είσαι μόνος σου, μπορείς να καλέσεις βοήθεια στον αριθμό 112. Ρώτησε έναν αστυνομικό να σου πει τι πληροφορίες θα χρειαστεί να δώσεις και κάνε πρόβες μέχρι να είσαι σίγουρος ότι αν χρειαστεί θα μπορείς να κάνεις μια τέτοια κλήση.

Με τη βοήθεια ενός ενήλικα μάθε στο μικρότερο αδερφάκι σου ή στον πιο κοντινό φίλο σου για τον αριθμό 112 και τι πρέπει να κάνει και εκείνος αν χρειαστεί.

Ζήτησε από τη δασκάλα /τον δάσκαλό σου να κάνετε το ίδιο για όλη την τάξη σας.

Παράρτημα Β

Εισαγωγική Συγκέντρωση – Παιχνίδι Πολιτικής Προστασίας «Έσο Έτοιμος για Σένα και τους Γύρω σου»

Η δράση

- Παιχνίδι Πολιτικής Προστασίας

Στόχοι

- Η εισαγωγή των παιδιών και Στελεχών στην έννοια του Πτυχίου Πολιτικής Προστασίας.
- Κατανόηση της σπουδαιότητας της σωστής προετοιμασίας για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών και η σημαντικότητα του ρόλου που κατέχει η διατήρηση της ψυχραιμίας.
- Ενεργή συμμετοχή στην δραστηριότητα, παιδιών και ενηλίκων, που δεν είναι μέλη του Οδηγισμού.
- Συνειδητοποίηση των μελών μας, παιδιών και ενήλικων, αλλά και μη μελών μας της διαχρονικότητας , της αξίας και της συνεχούς εξέλιξης του Ελληνικού Οδηγισμού.

Συνθήκες διεξαγωγής

- Εντός Εστίας.
- Εκτός Εστίας – Στην πόλη (γειτονιά, πάρκο, πλατεία) με τη συμμετοχή των Οδηγικών Ομάδων, των Στελεχών, των Στελεχών SOS, του Τοπικού Συμβουλίου, της Ομάδας Συνεργασίας, των φίλων του Οδηγισμού ,των παιδιών και γονέων της πόλης.

Το παιχνίδι αυτό

- Έχει δομή Μεγάλου Παιχνιδιού.
- Έχει διάρκεια 1,5 ώρα (Άνοιγμα - 15 λεπτά , Κλείσιμο - 15 λεπτά, Παιχνίδια Γνωριμίας 15 λεπτά, Κάθε Σταθμός 10 λεπτά).
- Οι ομάδες στο κυρίως μέρος του παιχνιδιού κινούνται κυκλικά, ακολουθώντας τη συγκεκριμένη σειρά των σταθμών του χάρτη (διαφορετική αρίθμηση ανά ομάδα ανά σταθμό), γνωρίζοντας πως ο χρόνος που έχουν να ολοκληρώσουν το παιχνίδι είναι 40 λεπτά.

** *Μην παραλείψετε να κοινοποιήσετε στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης φωτογραφίες από το παιχνίδι χρησιμοποιώντας τα hashtag: #Πτυχίο_Πολιτικής_Προστασίας_ΣΕΟ#Politiki_Prostasia_SEO*

Προετοιμασία- Οδηγίες

- Προετοιμάστε τον χώρο διεξαγωγής του παιχνιδιού:
  1. *Εντός Εστίας,* χρειάζεται ο χώρος ολομέλειας (Άνοιγμα-παιχνίδια γνωριμίας-Κλείσιμο) και 5 επιπλέον γωνιές ή κλειστοί χώροι (σταθμοί).
  2. *Εκτός Εστίας,* χρειάζεται ο χώρος ολομέλειας (Άνοιγμα-παιχνίδια γνωριμίας-Κλείσιμο) και η οριοθέτηση με σχοινί ή κορδέλα 5 υπαίθριων χώρων.
     Εναλλακτικά, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε 5 σκηνές ιγκλού .
- Προετοιμάστε τα υλικά του παιχνιδιού:
  1. τα διακριτικά των μελών των ομάδων- βραχιολάκι από κορδέλα διαφορετικού χρώματος για κάθε ομάδα που πάνω γράφει «Έσο Έτοιμος» ή άλλο διακριτικό της προτίμησής σας.
  2. το Ημερολόγιο του Καπετάνιου. Ένα τετράδιο-βιβλίο με την αναγραφή των κειμένων που περιγράφονται σε κάθε στάδιο του παιχνιδιού.

3. τις καρτέλες με τα ζητούμενα αντικείμενα στους 5 σταθμούς. Χρειάζεστε μία καρτέλα ανά αντικείμενο ανά ομάδα. Φροντίστε να έχετε αρκετές, ώστε να καλυφθούν όλες οι ομάδες, ειδικά αν είστε εκτός Εστίας.

- Αν επιλέξετε την υλοποίηση της δράσης εκτός Εστίας:
  1. Ενημερώστε εγκαίρως τα παιδιά και ενήλικα μέλη του Τοπικού σας, ώστε να προσκαλέσουν τους φίλους τους.
  2. Ετοιμάστε τον αριθμό χαρτών, καρτελών(λίστες) και διακριτικών που πιστεύετε ότι θα σας χρειαστούν και για όσα μέλη μας και μη μέλη μας, έρθουν την ημέρα του παιχνιδιού.

Τι θα χρειαστεί η κάθε ομάδα

- Να βρίσκεται στο σημείο έναρξης του παιχνιδιού:
  1. Κάθε Αστέρι, Πουλί, Οδηγός, Ναυτοδηγός/Μεγάλος Οδηγός, θα δημιουργήσει τη δική του ομάδα, μαζεύοντας μια παρέα φίλων του εκτός Οδηγισμού ή
  2. Παιδιά και ενήλικες (μη μέλη μας), που θα έρθουν την ημέρα του παιχνιδιού και δεν θα ανήκουν σε ομάδα, συγκροτούν/σχηματίζουν τις δικές τους ομάδες ή εντάσσονται στις υπάρχουσες (καλό είναι ένα μέλος σε κάθε ομάδα να είναι Οδηγός).
- Θεμιτό είναι κάθε ομάδα να αποτελείται από 6-8 μέλη.
- Πολύ κέφι.

ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ

Άνοιγμα

Ένα Στέλεχος διαβάζει από το ημερολόγιο του καπετάνιου *Πολυταξιδευτή* :

"Δεν είμαι σίγουρος για ποιο λόγο ξεκινώ να γράφω αυτό το ημερολόγιο… Ίσως βαθιά μέσα μου να ελπίζω να το βρουν οι επόμενες γενιές και να μάθουν για μένα και τις περιπέτειές μου μέσα από αυτό… Ίσως πάλι απλώς να θέλω να καταγράψω όσα ζω σε κάθε ταξίδι ώστε να τα διαβάζω και να τα θυμάμαι στα γεράματά μου και να τα διηγούμαι στους νεότερους… Είναι γεγονός πως όλα μου τα ταξίδια έκρυβαν πάντοτε μια τρομερή περιπέτεια. Νέες θάλασσες που έπρεπε να δαμαστούν, καινούργια μέρη που έπρεπε να εξερευνηθούν, νέοι λαοί με άγνωστα για εμένα και στους συντρόφους μου ήθη κι έθιμα προκλήσεις και προσκλήσεις ταυτόχρονα αμέτρητες κάθε είδους που έπρεπε να αντιμετωπιστούν - Όχι, τα πράγματα δεν ήταν ποτέ εύκολα. Όμως, μετά από κάθε μου ταξίδι γυρνούσα πάντα πίσω με έναν θησαυρό … έναν πολύτιμο θησαυρό ,τον οποίο καλούσα πάντοτε τους συντρόφους μου και καλώ κι εσένα να ανακαλύψεις».

Εισαγωγικά Παιχνίδια

1. *Ένα αλλιώτικο νησί*

Ημερολόγιο:

«Στο πρώτο ταξίδι που πήγαμε μαζί με τους συντρόφους μου βρεθήκαμε σε ένα παράξενο νησί, που όποτε ανεβαίναμε πάνω του , αυτό βυθιζόταν… Σαν καπετάνιος αυτό που προσπαθούσα και επεδίωκα ήταν να συνεργαστούμε , ώστε να σωθούμε όλοι. Και νομίζω ότι τελικά τα καταφέραμε… Εσύ θα μπορούσες να τα καταφέρεις μαζί με τους δικούς σου συντρόφους;… Το έχεις δοκιμάσει;»

Το παιχνίδι παίζεται με ένα μεγάλο πανί για κάθε ομάδα. Τοποθετούμε το πανί - νησί της κάθε ομάδας μπροστά της στο δάπεδο και ζητάμε από όλα τα μέλη της ομάδας να πατήσουν πάνω του. Γύρω από το νησί τριγυρνούν καρχαρίες και προσπαθώντας να τους αποφύγουμε, μικραίνουμε την επιφάνεια του νησιού μας, διπλώνοντας το πανί αρχικά στη μέση , προσπαθώντας να μείνουν πάνω του όσο το δυνατόν πιο πολλοί από εκείνους που πατούσαν πάνω του αρχικά. Στη συνέχεια το ξαναδιπλώνουμε στη μέση και ούτω καθεξής μέχρι να γίνει πολύ μικρή η επιφάνειά του, οπότε και μπορεί μόνο ένα ή δυο άτομα να πατούν πάνω του που είναι και ο/οι νικητής/νικητές του παιχνιδιού.

2. *Στο καράβι*

Ημερολόγιο:

«Μία από τις μέρες που περνούσαν ήρεμα, ένας νεαρός ναύτης, μας έμαθε σε ένα ταξίδι ένα παιχνίδι. Εκμεταλλευόμενος το γεγονός ότι το καράβι κουνιόταν, μας έβαλε να χωριστούμε σε ομάδες και να κρατάμε ένα πανί κάθε ομάδα με ένα μπαλάκι πάνω του και να προσπαθούμε να το κυλήσουμε από τη μια άκρη του πανιού στην άλλη χωρίς να πέσει και στη συνέχεια να ρίξουμε το μπαλάκι μας πάνω στο πανί της άλλης ομάδας ενώ το ίδιο προσπαθούσε να κάνει κι εκείνη. Αν κάποια από τις ομάδες όμως βρισκόταν με δυο μπαλάκια στο πανί της έχανε. Το υιοθέτησα αυτό το παιχνίδι κι από τότε το παίζαμε πάντοτε στα ταξίδια μας!.... Παίξτο κι εσύ με τους δικούς σου φίλους;…»

Οι ομάδες στέκονται η μία δίπλα στην άλλη , σχηματίζοντας ένα μεγάλο κύκλο. Η κάθε μία σχηματίζει έναν μικρότερο. Κάθε ομάδα κρατάει το πανί τεντωμένο (ιδίου μεγέθους για όλες τις ομάδες), με το μπαλάκι επάνω του.

3. *Παράξενος χορός*

Ημερολόγιο:

«Μια ηλιόλουστη μέρα ρίξαμε άγκυρα κοντά σε μια καταπληκτική ακτή ενός καταπράσινου νησιού. Ήταν γεμάτο δέντρα με νόστιμους καρπούς που θαρρείς θα έπεφταν μέσα στα γαλάζια νερά. Τόσο κοντά στην ακτή είχαν ριζώσει. Έστειλα δύο ναύτες να μαζέψουν τους θρεπτικούς καρπούς και όταν γύρισαν στο πλοίο σιγομουρμούριζαν ένα σκοπό, μια μελωδία. Τους ρώτησα τι τραγουδούν και μου είπαν ότι καθώς μάζευαν τους καρπούς συνάντησαν μια παρέα ντόπιων που τραγουδούσαν και χόρευαν καθισμένοι στα γόνατα….. ναι…. καλά ακούσατε…στα γόνατα. Όλο το πλήρωμα ετοιμάστηκε για τον παράξενο χορό που όταν ξεκίνησε δεν σταμάτησε για ώρα…… Είσαι έτοιμος να τον δοκιμάσεις κι εσύ με τους φίλους σου;….»

Η ομάδα στέκεται σε κύκλο και κάθε μέλος της κάθεται στα γόνατα του μπροστινού του. Σε αυτή τη θέση, συγχρονισμένα, προσπαθούν τα μέλη να προχωρήσουν στον κύκλο, λέγοντας ένα τραγούδι, χωρίς αυτός να σπάσει.

Σταθμοί (προσομοίωση χώρων καραβιού)

Ημερολόγιο:

«Μια φορά με ρώτησε ένας νεαρός ναύτης μου –νομίζω πως ήταν το πρώτο του ταξίδι, πρώτη φορά στα ανοιχτά- με την προθυμία να βοηθήσει στα πάντα αλλά και τον ενδόμυχο φόβο για το άγνωστο… "Καπετάνιε άν το πλοίο βυθίζεται, τι να πάρω μαζί μου για να μπορώ να επιβιώσω;".. Του είπα "να θυμάσαι, το καράβι είναι το σπίτι σου και άρα πρέπει να πάρεις αυτό που θα έπαιρνες και από το σπίτι σου.." Αν θέλεις να ανακαλύψεις, τι πήρε ο ναύτης ,από τους χώρους του καραβιού, ξεκίνα με οδηγό σου την λίστα και πυξίδα τον χάρτη. Πρέπει να φτιάξεις το σακίδιο/κουτί επιβίωσης του ναύτη, μέσα σε 40 λεπτά οπότε… βιάσου!...»

Δίνεται σε κάθε ομάδα:

1. ο χάρτης του καραβιού με τους χώρους του (διαφορετική σειρά αρίθμησης ανά ομάδα)
2. οι λίστες ανά χώρο με τα ζητούμενα αντικείμενα , που καλούνται να βρουν και να βάλουν στο σακίδιο επιβίωσης* .

   Οι λίστες, μπορούν να:

- γράφουν τα ζητούμενα αντικείμενα **ή/και**
- να τα περιγράφουν με σχετικό γρίφο

  Σε κάθε χώρο υπάρχουν εμφανή διάφορα αντικείμενα ανάλογα με την χρήση του (εκτός των ζητουμένων) και κρυμμένα τα αντικείμενα της λίστας.

Επιστρέφουν στο σημείο από το οποίο ξεκίνησαν μόλις συλλέξουν όλα τα αντικείμενα.

*Πηγή Federal Emergency Management Agency (FEMA) https://www.ready.gov/build-a-kit .

Λίστα για την Καμπίνα του ναύτη

- Πυτζάμες
- Ζεστά ρούχα
- Κλειστά παπούτσια
- Εσώρουχα

Λίστα για το Αμπάρι του καραβιού (τρόφιμα πρώτης ανάγκης)

- Νερό (5 λίτρα την ημέρα)
- Χάρτινα πιάτα και ποτήρια
- Ανοιχτήρι
- Κονσέρβες
- Τρόφιμα που δε χαλάνε (π.χ. ξηροί καρποί) για 3 μέρες

Λίστα για το Σαλόνι του καραβιού

- Κουβερτάκι ύπνου που δεν πιάνει χώρο
- Είδη ψυχαγωγίας (Παιχνίδια, Βιβλία)
- Τοπικοί χάρτες

Λίστα για το Μπάνιο του καραβιού

- Είδη μπάνιου (σαπούνι κλπ)
- Φαρμακείο
- Οδοντόβουρτσα και οδοντόκρεμα

Λίστα για το μικρό Κατάστημα του καραβιού

- Ραδιόφωνο
- Φακός
- Μπαταρίες
- Σφυρίχτρα
- Πάνες μωρού
- Τροφή μωρού
- Ζωοτροφή
- Κινητό τηλέφωνο με φορτιστή
- Ηλιακό φορτιστή (αν υπάρχει)

Κλείσιμο

Καλούνται να λύσουν τον γρίφο του Ημερολογίου, με οδηγίες διαδρομής στο τέλος της οποίας βρίσκουν ένα σεντούκι (π.χ. *κάντε 10 βήματα προς την ανατολή και το δέντρο με τα πλατιά φύλλα μόλις βρείτε σταματήστε…..*).

Στο σεντούκι υπάρχει ένα πάκο λευκά χαρτιά Α4 , ένα με χρωματιστά που έχουν τις οδηγίες για το πώς φτιάχνεται μια βάρκα origami και ένα μήνυμα που λέει: *"Μπράβο, βρήκατε τον πιο πολύτιμο θησαυρό! Πάρτε από ένα λευκό χαρτί κι ακολουθήστε τις οδηγίες που υπάρχουν στο χρωματιστό χαρτί…»*

Αφού το φτιάξουν όλοι, το Στέλεχος συνεχίζει να διαβάζει από το ημερολόγιο….

«Αυτό το σεντούκι το είχα μαζί μου σε ένα από τα πιο δύσκολα ταξίδια μου…

Ταξιδεύαμε θυμάμαι περίπου έξι μήνες, η θάλασσα ήταν γενικά ήρεμη …και ξαφνικά, πέσαμε πάνω σε μεγάλη θαλασσοταραχή και φουρτούνα!! Ζήτησα από τους συντρόφους μου να παραμείνουν ψύχραιμοι και να είναι έτοιμοι για οτιδήποτε γίνει. Παλεύοντας με τα κύματα χτυπήσαμε σε ένα βράχο και χάσαμε τη πλώρη του καραβιού. Φώναξα δυνατά «είστε όλοι καλά;» Μου απάντησαν όλοι «ναι!» (κόβουμε τη μπροστινή μύτη του origami) *οπότε κι εγώ συνέχισα να δίνω ψύχραιμα οδηγίες: "γρήγορα την όπισθεν, να ξεφύγουμε από τον βράχο!" αλλά δυστυχώς δεν προλάβαμε και χτυπήσαμε και σε έναν άλλο βράχο και έτσι χάσαμε και τη πρύμνη* (κόβουμε και το πίσω μέρος του καραβιού, την άλλη μύτη). "*Γρήγορα, γρήγορα" φώναξα αμέσως "εκκένωση!" και όλοι μαζεύτηκαν στο μέρος που είχαμε συμφωνήσει με το σακίδιο/κουτί επιβίωσής του ο καθένας. Την ώρα που μπήκαμε μέσα στην βάρκα για να σωθούμε, χτύπησε ένας κεραυνός και έτσι εξαφανίστηκε και το κατάρτι μας* (κόβουμε και την πάνω μύτη του καραβιού). *Εκείνο που έμαθα από αυτή την περιπέτεια είναι ότι μπορεί όλα να πηγαίνουν στραβά, αλλά αυτό που πάντα μένει στο τέλος είναι η μπλούζα, του καπετάνιου* (ξεδιπλώνουμε το origami) . *Στη πραγματικότητα φίλε μου, ο θησαυρός που ανακάλυψα σε όλα μου τα ταξίδια, είναι η γνώση της σωστής προετοιμασίας, που περιγράφεται σε μια μαγική φράση: **" ΕΣΟ ΕΤΟΙΜΟΣ" .** Αν είμαι έτοιμος εγώ και οι σύντροφοί μου , τότε μπορώ να αντιμετωπίσω οποιαδήποτε φουρτούνα συναντήσω…*

Να είσαι στη ζωή σου πάντα ψύχραιμος κι έτοιμος για κάθε περιπέτεια! Αυτός είναι ο θησαυρός που έχω να μοιραστώ μαζί σου κι ελπίζω να τον εκτιμήσεις όπως του αξίζει.»

Καραβάκι Origami

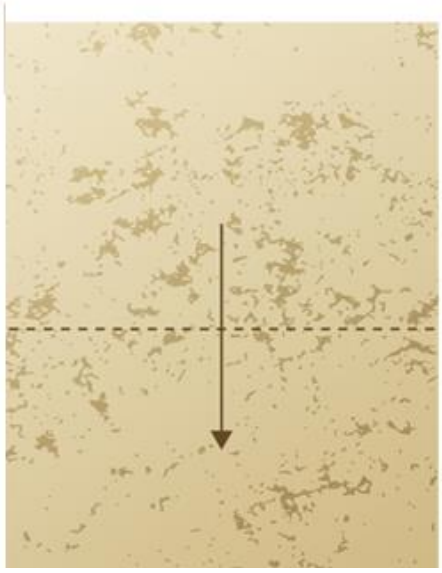

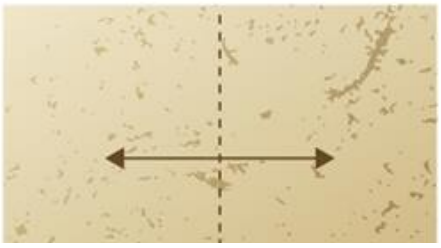

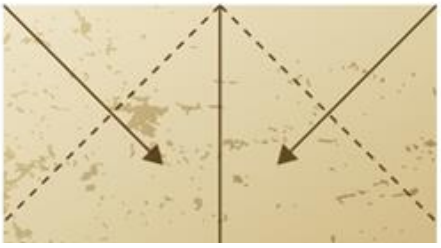

4

5

6

7

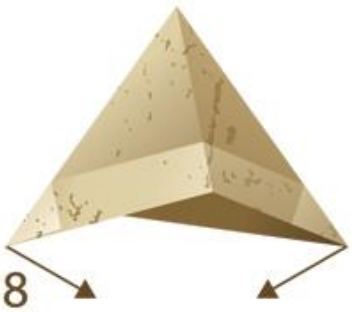

8

9

“Έσο Έτοιμος
για Σένα και τους
Γύρω σου”

ΣΩΜΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΟΔΗΓΙΣΜΟΥ

Ξενοφώντος 10, Τ.Κ. 105 57 Αθήνα
Τηλέφωνο: 210-3236548, 210-3235794
Φαξ: 210-3235526 | E-mail: seo@seo.gr
www.seo.gr